

Implementacija NCTS sustava u carinski sustav Republike Hrvatske

Vukasović, Monika

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Transport and Traffic Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:119:962635>

Rights / Prava: [In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-18**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Transport and Traffic Sciences -
Institutional Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI
ZAGREB

**IMPLEMENTACIJA NCTS SUSTAVA U CARINSKI
SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE**

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2015.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI
ZAGREB

IMPLEMENTACIJA NCTS SUSTAVA U CARINSKI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

ZAVRŠNI RAD

Mentor: doc. dr. sc. Darko Babić

Student: Monika Vukasović

JMBAG: 2429246850

Zagreb, 2015.

SAŽETAK

Carinjene robe kao takve je dosta kompleksno i zahtjeva pridržavanje pravila i zakona. Postankom Republike Hrvatske punopravnom članicom Europske unije dogodile su se mnoge promjene u Carinskom sustavu. Sam postupak carinjenja se bitno pojednostavio jer korištenjem NCTS sustava (New Computerised Transit System - Novi kompjuterizirani provozni sustav) posao prijevoza kao i carinjenja opreme je postao puno lakši i brzi. Više nije potrebno koristiti papirnatu dokumentaciju već se sve obavlja putem interneta. S obzirom na navedeno, prikazan je Carinski sustav prilagodbe tijekom i nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju.

Ključne riječi: NCTS sustava, Carinski sustav, implementacija, carinjenje robe, Europska unija

Sadržaj

1	Uvod.....	1
2	OSNOVNI POJMOVI O MEĐUNARODNOJ ŠPEDICIJI	2
2.1	Definicija špedicije, špeditera i međunarodnog špeditera	2
2.2	Nacionalna špedicija	3
2.3	Međunarodna špedicija	3
3	POSLOVI MEĐUNARODNOG ŠPEDITERA	7
3.1	Osnovni poslovi međunarodnog špeditera.....	7
3.1.1	Tarifno-konjukturni poslovi.....	9
3.1.2	Operativni poslovi.....	13
4	ANALIZA CARINSKOG SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE.....	15
4.1	Općenito o carini i carinskom sustavu Republike Hrvatske	15
4.2	Carinski propisi Republike Hrvatske	18
4.2.1	Carinski zakon	19
4.2.2	Zakon o carinskoj službi	19
4.2.3	Zakon o carinskoj tarifi i carinska tarifa	19
4.3	Definiranje pojmova iz carinskog sustava	20
5	DEFINIRANJE NCTS SUSTAVA	23
5.1	Svrha i sustav poruka	24
5.1.1	Postupak na otpremnoj carinarnici – prihvati i kontrola.....	26
5.1.2	Postupak u otpremničkoj carinarnici - Puštanja.....	28
5.1.3	Postupak u otpremnoj carinarnici – Poništenje.....	29
5.1.4	Postupak u otpremnoj carinarnici – Okončanje	30
5.1.5	Postupa u odredišnoj carinarnici	30
5.1.6	Postupak potrage.....	32
5.1.7	Postupak naplate	33
5.1.8	Poruke o greškama.....	33
5.2	Rezervni postupak NCTS-a (Fallback).....	34
5.2.1	Općenito o rezervnom postupku	34
5.2.2	Primjena	34
5.2.3	Provozna deklaracija.....	34
5.2.4	Postupak na otpremnoj carinskoj ispostavi.....	35
5.2.5	Postupak na proveznoj carinskoj ispostavi	36
5.2.6	Postupak na odredišnoj carinskoj ispostavi	36

5.2.7	Ovlašteni pošiljatelj	36
5.2.8	Evidencija	37
5.2.9	Bez kontrole	37
5.2.10	Kontrola	37
6	IMPLEMENTACIJA NCTS SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ	38
6.1	NCTS otpreme	38
6.2	G2Bsustav	45
6.2.1	Preduvjeti za korištenje G2B servisa	45
6.2.2	Korištenje G2B sustava.....	46
7	ZAKLJUČAK.....	49

1 UVOD

Vodeći računa o Hrvatskoj kao tranzicijskoj zemlji između pojedinih dijelova njezinoga jedinstvenoga carinskoga područja, Europska unija prva je uočila daljnju potrebu svekolikog osuvremenjivanja i "europeizacije" hrvatske carinske službe, kako bi se unaprijedilo njezino ukupno djelovanje te poboljšala funkcionalnost i protočnost graničnih prijelaza pri tranzitu robe između njezinih pojedinih država. Iskustvo Europske unije prepoznalo je da bi bilo nužno ujednačiti i uskladiti carinske formalnosti s carinskim službama susjednih zemalja za osiguranje nesmetanog protoka robe i putnika preko hrvatskih graničnih prijelaza, unaprijediti temelje carinske službe i upravljanje njezinim ustrojstvenim jedinicama na graničnim prijelazima te osigurati preduvjete za poboljšanje komunikacija unutar same carinske službe, njezinih komunikacija s tijelima i organizacijama državne uprave i drugim javnim institucijama, kao i drugim sudionicima u međunarodnom robnome i putničkome prometu.

Republika Hrvatska ima carinski sustav koji je prilagodila i reformirala u svrhu ispunjenja uvjeta za zaključenje poglavlja 29 o Carinskoj uniji. Pregovori o tom poglavlju završeni su 2007. godine. Potom je carinski sustav kontinuirano usklađivan s EU regulativom tijekom slijedećih nekoliko godina kako bi se što kvalitetnije inkorporirao u carinski sustav EU. Ujednačavanje hrvatske carinske procedure s europskom praksom važan je korak i ka poticanju ulaganja u hrvatsko gospodarstvo, stabilizaciji uvjeta gospodarenja te preglednosti međunarodnih robnih tijekova. Novi Carinski zakon gotovo je istovjetan Europskom kodeksu, a razlikuje se u onim dijelovima što ih se i u Europi rješava na razini država. Paralelno s primjenom novog Zakona u carinski postupak uvedena je i Jedinstvena carinska deklaracija (JCD) uz mogućnost njezina podnošenja elektronskim putem.

Cilj ovog rada je prikazati carinjenju robe putem novog kompjuteriziranog provoznog sustava te pokušati objasniti način rada sustava sa Carinskim sustavom Republike Hrvatske i njezinim korisnicima odnosno gospodarstvenicima. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku Uniju ćemo prikazati kako je implementacija NCTS-a (New Computerised Transit System - Novi kompjuterizirani provozni sustav) pomogao špediterima u obavljanju njihovih poslova prilikom carinjenja robe ali od sada bez korištenja papirnate dokumentacije.

2 OSNOVNI POJMOVI O MEĐUNARODNOJ ŠPEDICIJI

2.1 Definicija špedicije, špeditera i međunarodnog špeditera

Sam pojam špediter dolazi od latinske riječi "expedire" što znači otpremiti, otproviti, otposlati. Špediciju obavlja špediter, a to je privrednik, pravna ili fizička osoba koja se isključivo bavi organizacijom otpreme robe svojih komitenata pomoću vozara i drugim poslovima koji su s tim u vezi. Špediter svojom djelatnošću štiti interes komitenta u prometnoj privredi. U pravilu, on ne obavlja prijevoz robe, no on angažira vozara i sva druga neophodna uslužna poduzeća u prometu radi realiziranja transporta komitentove robe u svoje ime i za račun komitenta, ali i on može obavljati prijevoz robe.

Podšpediter je drugi špediter na kojega je glavni špediter prenio u cjelini izvršavanje špediterskog posla, dok je međušpediter drugi špediter na kojega je glavni špediter prenio realizaciju dijela špediterskog posla

Špedicija je uslužna djelatnost, koja se bavi organiziranjem i premještanjem (otpremom i dopremom) robe u prostoru i koordinacijom svih sudionika u premještanju robe. Premještanjem robe podrazumijeva se cijeli sustav djelatnosti koje omogućavaju nesmetano kretanje robe. Bitno je u prvom redu poznavanje robe i njezinih bitnih obilježja, zatim pronalaženje najpovoljnijeg puta, zatim uskladištenje robe, kao i osiguranje carinskih formalnosti (ako se radi o kretanju robe preko granice), pa utovar, istovar, kvantitativna i kvalitativna kontrola robe, financiranje kao i neke druge djelatnosti. Špedicija je jedan složen dinamički sustav međusobno povezanih raznih faktora. Špediter bi morao dobro poznavati zakone zemalja kroz koje roba prolazi kao i tehnike međunarodne trgovine, međunarodne transportne propise, trgovačke propise, bankarske, osiguravajuće i carinske propise kao i sve nastale promjene i izmjene na tom planu kako bi omogućio svom komitentu što ekonomičniju otpremu odnosno dopremu robe od svog komitenta do određenog mjesta preuzimanja i obratno. Osim toga, bitna je i njegova vještina snalaženja u prostoru za vrijeme razmjene robe. Prema teritorijalnom djelokrugu poslovanja špedicija se dijeli na dvije glavne vrste, i to: nacionalnu i međunarodnu špediciju.

2.2 Nacionalna špedicija

To je špedicija koja se bavi isključivo organiziranjem otpreme i dopreme robe unutar granica jedne države i koja se pri tome služi isključivo domaćim prijevoznim sredstvima. Nacionalna špedicija organizira otpremu i dopremu robe:

- 1) U istom mjestu ("loko špedicija", nacionalna špedicija u užem smislu)
- 2) Iz jednog u drugo mjesto iste države ("međumjesna špedicija", nacionalna špedicija u širem smislu). Međumjesna špedicija često se naziva i "unutarnjom" špedicijom. Međumjesni špediter mora dobro poznavati domaći prometni sustav i unutarnju trgovinu (trgovinu na malo i veliko) i prema njihovim potrebama organizirati otpremu i dopremu robe iz jednog u drugo mjesto.

Dok se nacionalni špediter ne može baviti organizacijom otpreme i dopreme robe u međunarodnom prometu, dotle međunarodni špediter može redovito obavljati špeditersku djelatnost u nacionalnom prometu.

U Hrvatskoj sudjeluju dva tipa nacionalne špedicije: čisti tip špediterske službe u nacionalnom prometu i mješoviti tip špeditersko-prijevozne službe kojom se bave poduzeća za špediciju i prijevoz robe.

2.3 Međunarodna špedicija

Međunarodni špediter je privrednik, pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje poslova vanjskotrgovinskog prometa, koja isključivo i u obliku stalnog zanimanja zaključuje u svoje ime i za tuđi račun (kao komisionar), u tuđe ime i za tuđi račun (kao agent) i u svoje ime i za svoj račun (kao samostalna kategorija privrednika) ugovore potrebne pri organiziranju otpreme (izvoza), dopreme (uvoza) i provoza (tranzita) robe svojih nalogodavaca s pomoću vozara i obavlja druge propisane ili uobičajene specijalne (sporedne) poslove i radnje u vezi s otpremom, dopremom i provozom robe.

To je špedicija koje se bavi organiziranjem:

1. Otpreme robe iz vlastite zemlje u strane zemlje (izvozna špedicija)
2. Doprema robe iz stranih zemalja u vlastitu zemlju (uvozna špedicija)
3. Provoz robe između stranih zemalja preko vlastite zemlje (tranzitna ili provozna špedicija)

Međunarodni špediteri se rjeđe specijaliziraju samo za jednu od spomenutih vrsta organizacije otpreme robe. Mnogo je češći slučaj u praksi da se međunarodni špediteri bave sa sve tri vrste špedicije. Međunarodna je špedicija mlađa od nacionalne. Ona ima veliko privredno i društveno značenje za svaku nacionalnu privredu. U mnogim zemljama oko 95% cjelokupnog izvoza, uvoza i tranzita obavlja se putem specijaliziranih špediterskih poduzeća. Poslovanje u međunarodnoj špediciji je znatno opsežnije i složenije od onog u nacionalnoj špediciji. Zbog toga se od kadrova koji obavljaju poslove međunarodne špedicije zahtjeva veći stupanj obrazovanja i stručnog znanja, veće radno iskustvo i poznavanje stranih jezika.

Raznovrsnost i razgranatost poslova u špediterskoj djelatnosti dovela je do podjele i specijalizacije međunarodne špedicije i prema osnovnom obilježju špediterskog poslovanja. Do takve specijalizacije došlo je, uz ostalo, i zbog konkurencije, posebice nelojalne konkurencije u ekonomski razvijenim zemljama. Svaki špediter je upravo zbog oštre međunarodne konkurencije i obujma i složenosti špediterskih aktivnosti, složenih odnosa na domaćem i inozemnom tržištu i sve probirljivijih zahtjeva i želja korisnika špediterskih usluga, nastojao da pruži svojim nalogodavcima nešto više i kvalitetniji "paket" usluga nego što im mogu pružiti špediteri. Tako je došlo do podjele međunarodne špedicije na tri glavne vrste, i to:

- lučku ili pomorsku špediciju (špedicija koja se pretežno bavi organiziranjem otpreme i dopreme robe pomorskim prijevoznim sredstvima),
- kontinentalnu špediciju (špedicija koja se pretežno bavi organiziranjem otpreme i dopreme robe kopnenim prijevoznim sredstvima) i
- graničnu špediciju (špedicija koja se pretežno bavi carinskim poslovima oko otpreme izvozne robe, dopreme uvozne robe i tranzita robe te drugim poslovima koji su u vezi s prijelazom robe preko carinske crte - poslove granične špedicije obavljaju granični špediteri.)¹

Nacionalna i međunarodna špedicija imaju sve karakteristike složenih i dinamičkih ekonomskih sustava. Međunarodna špedicija je skup međusobno povezanih i međusobno utjecajnih špediterskih aktivnosti (funkcija i poslova), špediterskih organizacijskih jedinica u zemlji i inozemstvu, špediterskih kadrova i tehničkih pomagala u njihovom radu i drugih elemenata u stalnom kretanju, mijenjanju u razvoju, koji omogućuju da se od pošiljatelja iz zemlje «A» do primatelja u zemlji «B», ili posredovanju špeditera u zemlji «C» robu transportira brzo, sigurno,

¹ Pomorsko i opće prometno pravo, www.pravos.hr/pomorsko/seminar_teme.htm - 10k, 11.05.2008.

ekonomično i racionalno i da se pri tome maksimalno zadovolje potrebe svih sudionika u vanjskotrgovinskim sustavima zemalja «A», «B» i «C», a i šire. Takvo sustavno definiranje međunarodne špedicije sadrži sva bitna obilježja složenih, dinamičkih, ekonomskih, privrednih sustava, kao što su na primjer: cilj, aktivnosti, struktura, ulazne i izlazne varijable, pravila ponašanja, okruženje, informacije, složenost, dinamičnost, upravljivost, rezultat itd. koja se moraju imati na umu pri analizi svakog gospodarskog sustava.

Špeditorski sustavi većine zemalja su međusobno slični po svojem ustroju, strukturi i djelatnostima, ali se međusobno razlikuju po razvijenosti: po veličini, mreži organizacijskih jedinica, specijalizaciji, stručnim i iskusnim kadrovima, organizaciji, tehnici rada i slično.

Špeditorska poduzeća se okupljaju oko špeditorskih stručnih organizacija (udruženja) koja se formiraju na nacionalnoj, regionalnoj te međunarodnoj razini. Najvažnija špeditorska stručna organizacija je Međunarodni savez špeditorskih udruženja ili FIATA (uvela dokumente poput: GCR, FCT, FBL, FWR, te obrazaca: SDT i FFT.)

Osnovni je zadatak međunarodnog špeditera da oslobodi svojega nalogodavatelja (izvoznika, uvoznika, proizvođača) cjelokupnog napora i brige oko otpreme, dopreme i provoza robe u međunarodnome prometu, kako bi nalogodavac mogao svu svoju pozornost koncentrirati na svoju osnovnu djelatnost. Svi špeditorski poslove sistematizirani su u dvije skupine (Tablica 1):

- **temeljni (osnovni) špeditorski poslovi** – čine oni poslovi koje špediter redovito obavlja pri organiziranju otpreme, dopreme i provoza robe i bez kojih se ne može zamisliti funkcioniranje sustava međunarodne špedicije.
- **specijalni špeditorski poslovi** – ove poslove špediter povremeno obavlja pri organiziranju otpreme, dopreme i provoza robe u međunarodnome prometu, tj. samu u posebnim prilikama kada pomoću njih kompletira paket svojih usluga u vanjskotrgovinskome i prometnome sustavu.

Tablica 1. Prikaz poslova međunarodnog špeditera

MEĐUNARODNI ŠPEDITER	1. Stručni savjeti i sudjelovanje u pregovorima radi zaključivanja ugovora o međunarodnoj kupoprodaji 2. Intradacija 3. Doziv robe 4. Zaključivanje ugovora o prevozu robe na klasičan način – uporaba prevoz. sredst. jedne prom. grane 5. Zaključivanje ugovora o multimodalnom transportu robe i organiziranje transp. «od vrata do vrata» 6. Prihvat robe radi otpreme 7. Otprema, doprema i provoz robe u užem smislu 8. Zaključivanje ugovora o ukrcaju, iskrcaju i prekrcaju robe 9. Zaključivanje ugovora o transportnom osiguranju 10. Zaključivanje ugovora o uskladištenju i uskladištenje robe 11. Ispostavljanje ili pribavljanje prevoznih i drugih isprava 12. Obavljanje poslova u vezi sa carinjenjem robe 13. Kontrola ispravnosti dokumenata i obračuna vozarine, carine i drugih pristojbi i troškova 14. Informiranje nalogodavca	OSNOVNI POSLOVI	POSLOVI MEĐUNARODNOG ŠPEDITERA
	15. Zaključivanje ugovora o pakiranju i signiranju i obavljanje tih poslova 16. Zaključivanje ugovora o vaganju i sortiranju i obavljanje tih poslova 17. Izdavanje jamčevnih pisama 18. Izdavanje špediterskih potvrda i drugih FIATA- isprava 19. Uzorkovanje robe 20. Zastupanje nalogodavca u regresnome postupku prema trećim osobama 21. Zastupanje nalogodavca u slučaju zajedničke (generalne) havarije 22. Ugovorna kontrola kvaliteti i kvantitete robe u međunarodnome prometu 23. Doleđivanje robe 24. Hranjenje i pojenje živih životinja 25. Sajamski poslovi 26. Lizing (leasing) poslovi 27. Konsignacijski poslovi 28. Međunarodni pomorski prometnoagensijski poslovi 29. Kreditiranje nalogodavca 30. Otprema, doprema i provoz zbirnog prometa 31. Drugi propisani ili uobičajeni poslovi u vezi s otpremom, dopremom i provoza robe	SPECIJALNI POSLOVI	

Izvor: <http://bs.scribd.com/doc/23634487/specijalni-poslovi-speditera#scribd>, str 24

3 POSLOVI MEĐUNARODNOG ŠPEDITERA

Bez sustava međunarodne špedicije (međunarodnog otpremništva) ne bi mogli optimalno funkcionirati sustav međunarodne razmjene i sustav međunarodnoga prometa. Jer, međunarodna špedicija je vrlo značajna gospodarska djelatnost u sustavu društvene reprodukcije, koja se inkorporirala i ekonomski učvrstila u sustav razmjene dobara, kroz koju povezuje proizvodnju i potrošnju, odnosno ponudu i potražnju. To znači da je njezino mjesto određeno ciljevima proizvodnje, međunarodne razmjene, međunarodnog prometa (i transporta), ali sa zajedničkim ciljem da sigurnom, brzom, racionalnom i učinkovitom organizacijom otpreme, dopreme i provoza robe zadovolji potrebe proizvodnje, a preko sustava razmjene i potrebe potrošnje. Za takvog značenja međunarodne špedicije proizlazi i tvrdnja da je međunarodna špedicija dio vanjske trgovine i viši oblik međunarodnog prometa (i transporta), odnosno da je međunarodni špediter (međunarodni otpremnik); arhitekt transporta, odvjetnik nalogodavatelja, car prometa, operator, odnosno poduzetnik cjelokupnoga transportnog pothvata, menadžer modernih prijevoznih tehnologija i div u sjeni (kada organizira prijevoze iznimno teških i izvangabaritnih pošiljaka).

3.1 Osnovni poslovi međunarodnog špeditera

Poslovi međunarodnog špeditera, s obzirom na njihovo značenje u špediterskom, vanjskotrgovinskom i prometnom sustavu mogu se sistematizirati u osnovne i specijalne. Osnovne poslove čine poslovi bez kojih se ne može zamisliti funkcioniranje međunarodne špedicije, a to su:

- davanje stručnih savjeta i sudjelovanje u pregovorima radi
- zaključenja ugovora u međunarodnoj prodaji
- osiguranje povlastica i drugih pogodnosti od stranih i domaćih prijevoznika
- organiziranje zbrojnog prometa
- zaključivanje ugovora o prijevozu robe svim raspoloživim transportnim sredstvima
- zaključivanje ugovora o utovaru, istovaru, pretovaru i sl. usluge
- zaključivanje ugovora o uskladištenju stvari
- zastupanje i obavljanje poslova u svezi sa carinjenjem stvari (carinsko zastupanje)

- organiziranje fizičke distribucije stvari po sustavu “od vrata do vrata”
- uzimanje uzoraka, utvrđivanje količine robe
- pribavljanje i ispostavljanje prijevoznih i drugih dokumenata,
- pribavljanje tranzitnih dozvola,
- kontrola obračunske ispravnosti prijevoznih dokumenata, te obračun prijevoznih i drugih troškova,
- izdavanje špediterskih potvrda kao instrumenata u plaćanju u vanjskotrgovinskom prometu,
- obavljanje usluga na međunarodnim sajmovima, specijaliziranim izložbama i sličnim priredbama kako u zemlji tako i u inozemstvu,
- unutrašnje otpremanje,
- i ostali uobičajeni poslovi međunarodne špedicije.

U “Općim uvjetima poslovanja međunarodnih otpremnica Hrvatske” navedeni su otpremnički poslovi isti kao i ovi. Osim osnovnih poslova međunarodni špediter redovito obavlja za svoga nalogodavca i neke druge poslove, koji se ubrajaju u grupu specijalnih (posebnih) poslova. Najvažniji specijalni poslovi su:

- izdavanje jamčevnih pisama,
- doleđivanje robe,
- zaključivanje ugovora o pakovanju, sortiranju i vaganju robe,
- leasing poslovi,
- konsignacijski poslovi,
- inkaso pouzeća,
- kreditiranje nalogodavca, itd.

Poslovi koje špediter obavlja u sklopu svoje osnovne djelatnosti nazivaju se glavni poslovi špedicije. Ti se poslovi u organizacijskom smislu mogu svrstati u sljedeće dvije funkcionalne cjeline:

1. Tarifno-konjunktorni poslovi čija je osnovna funkcija prodaja špediterske usluge
2. Operativni poslovi čija je osnovna funkcija proizvodnja špediterske usluge

Poslovi od kojih su ove dvije cjeline sastoje u velikoj mjeri su povezane, u cilju povećanja produktivnosti i unaprjeđenja kvalitete i ponude usluga. Veće špeditorske tvrtke imaju u svojoj organizacijskoj strukturi za pojedine skupine poslova specijalizirane zasebne odjele ili sektore.

3.1.1 Tarifno-konjunktorni poslovi

Tarifno-konjunktorni poslovi obuhvaćaju sve aktivnosti koje špediter, odnosno za to specijalizirani odjeli špeditorskog poduzeća, poduzima rad:

- Unaprjeđenja tržišne pozicije
- Pružanja stručne pomoći komitentima
- Pružanja stručne podrške operativnom sektorima tvrtke

Tarifno-konjunktorni odjeli u stručnom smislu pokriva sve elemente špeditorskih poslova, a sastavljen je od komercijalista, stručnjaka za pojedine vrste prijevoza i stručnjaka za carinska pitanja. Najvažniji tarifno-konjunktorni poslovi vezani su uz slijedeće pojmove:

- Istraživanje tržišta
- Akvizicija
- Ugovori i ponude za obavljanje špeditorske usluge
- Stručni savjeti i informacije
- Intradacija
- Refakcija, stimulacije i agencijske provizije
- Reklamacije

3.1.1.1 Istraživanje tržišta

S gledišta špeditera, istraživanje tržišta u biti znači prikupljanje informacija o poslovnim aktivnostima subjekta ponude² i potražnje³ prijevoznih kapaciteta. Potencijalni izvori poslovnih informacija su brojni, a najvažniji su:

- neposredni kontakti sa subjektima ponude i potražnje prijevoznih kapaciteta
- korespondenti u inozemstvu

²Subjekti ponude prijevoznih kapaciteta su prijevoznici, robno-transportni centri, terminali, luke..

³Subjekti potražnje prijevoznih kapaciteta su uvoznici i izvoznici

- osobni kontakti i poznanstva s poslovnim ljudima
- državne institucije i agencije kao primjerice Gospodarska komora, Ministarstvo gospodarstva, Državni zavod za statistiku
- međunarodni sajmovi, prezentacije, organizirani skupovi i susreti poslovnih ljudi

Prikupljene tržišne informacije predstavljaju osnovu za donošenje odluka u tekućem poslovanju, te za planiranje budućih poslovnih aktivnosti

3.1.1.2 Akvizicija

Akvizicija predstavlja skup aktivnosti koje špediter poduzima radi privlačenja odnosno pridobivanja novih komitenata i novih poslova. Glavne pretpostavke za uspješnu akviziciju su:

- istraživanje i praćenje tržišta
- odgovarajući pristup potencijalnim korisnicima usluga
- kvalitetna i cjelovita ponuda usluga špeditera
- konkurentne cijene usluga
- poslovni ugleda špeditera

Uz proširenje poslovnih aktivnosti novim poslovima, špediter jednaku pažnju mora posvetiti postojećim komitentima, kako bi zadržao dobre poslovne odnose i po mogućnosti proširio uspostavljenju suradnju.

3.1.1.3 Ponude i ugovori

Ponuda za obavljanje špeditorske usluge može se odnositi na određeni posao (npr. uvoz ili izvoz određene pošiljke), a može biti i općenita, s uvjetima koji su primjenjivi na sve pošiljke određenog komitenta. Prihvatanje ponude od strane komitenta u formalno-pravnom i praktičnom smislu ima isti značaj kao i zaključivanje ugovora.

Komitentima s kojima je uspostavio dugoročnu poslovnu suradnju špediter u pravilu nudi povoljnije uvjete od onih koji se primjenjuju za pojedinačne poslove. Ti se uvjeti određuju

posebnim ugovorom između komitenta i špeditera, temeljem kojega špediter dobiva status kućnog špeditera⁴.

Ugovori o obavljanju špeditorske usluge uređuje sve pojedinosti poslovnih odnosa špeditera i komitenta, a sadrži sljedeće osnovne elemente:

- ugovorne strane:
- predmet ugovora:
- cijena i način obračuna:
- uvjeti plaćanja
- datum stupanja na snagu, rok važnosti i otkazni rok
- odredba o promjeni Općih uvjeta poslovanja međunarodnih otpremnika Hrvatske
- pečat i potpis ovlaštenih osoba kod ugovornih strana

3.1.1.4 Stručni savjeti i informacije

Špediter je po prirodi svog posla vrstan poznavalac i praktičar tehnologije prometa svih prometnih grana, kao i stručnjak za prometne, carinske i vanjskotrgovinske propise. Špediter je nezaobilazan konzultant pri određivanju optimalnog prijevoznog rješenja, postavljanja vanjskotrgovinskog posla u domeni carinskih propisa, te izradi vanjskotrgovinskih kalkulacija. Pravodobno uključivanje špeditera u pripremu i ugovaranje vanjskotrgovinskih poslova, u pravilu rezultira smanjenjem prijevoznih troškova i rizika koji iz prijevoza proizlaze, te povećanjem sigurnosti izvršenja preuzetih obveza glede isporuke odnosno preuzimanje robe.

⁴Kućnom špediteru komitent povjerava sve svoje pošiljke, odnosno odgovarajući dio ako ima više ugovornih špeditera

3.1.1.5 Intradacija

Intradacija je određivanje prijevoznog puta i prijevoznog sredstva. Budući da pravo i odgovornost određivanja načina prijevoza i izbora prijevoznika ima onda strana koja plaća prijevozne troškove, intradacija je kod izvršenja kupoprodajnog ugovora između kupca i prodavatelja podijeljena ugovorenim paritetom isporuke⁵ robe.

Špediter obavlja intradaciju na temelju sljedećih elemenata:

- paritet isporuke
- svojstva robe i ambalaže
- rok isporuke odnosno preuzimanje robe
- kalkulacija prijevoznih troškova
- aktualno stanje ponude prijevoznih kapaciteta
- aktualni uvjeti u međunarodnom prometu i mogućnost izvršenja prijevoza na zadanoj relaciji
- mogući posebni zahtjevi nalogodavca (komitenta)

Od više mogućih prijevoznih rješenja, špediter će na temelju ovih elemenata odrediti optimalno, tj. ono koje je najpovoljnije za komitenta.

3.1.1.6 Refakcija, stimulacije, agentske provizije

Refakcija je povrat dijela ukupno plaćenih prijevoznih troškova unutar određenoga vremenskog razdoblja. Špediteri koji stalno otpremaju i dopremaju velike količine roba dobivaju od prijevoznika i stimulaciju, tj. dodatnu nagradu ukoliko tijekom određenog vremenskog razdoblja predaju na prijevoz ukupnu količinu robe koja prelazi određeni iznos.

Provizija je naknada koju temeljem zaključenog agencijskog ugovora prijevoznik odobrava špediteru, kao nagradu za zapošljavanje prijevoznih kapaciteta. Ta se naknada obračunava u određenom postotku od ugovorene cijene prijevoza.

⁵Cf. supra točka 5. INCOTERMS

3.1.1.7 Reklamacije

Nositelj prava iz ugovora o prijevozu ima pravo na povrat više naplaćenih prijevoznih troškova, kao i na naplatu drugih potraživanja nastalih temeljem ugovora o prijevozu.

Reklamacije željeznici u pravilu podnosi špediter, bilo da je sam nositelj prava iz ugovora o prijevozu ili na temelju punomoći, u ime i za račun komitenta.

Zahtjev za vraćanje više naplaćenih prijevoznih troškova podnosi se pisanom obliku, Službi za kontrolu prihoda Željezničke uprave. U privitku zahtjeva prilažu se sljedeće isprave:

- duplikat teretnog lista, frankaturni račun i druge isprave koje služe kao dokaz o plaćenim troškovima koje je platio pošiljatelj
- teretni list i druge isprave o plaćanju prijevoznih troškova ako ih je platio primatelj
- naziv tvrtke, adresu i broj računa na koji valja obaviti uplatu

3.1.2 Operativni poslovi

Operativno poslovi su poslovi koje špediter obavlja u izvršenju dispozicije komitenta, tj. pri otpremi i dopremi roba u međunarodnom prometu. Struktura operativnih poslova čini niz funkcionalnih skupina radnji, u kronološkom slijedu vezanih uz pojedine faze izvršenja dispozicije komitenta, odnosno pojedine faze prijevoznog pothvata.

Prema špediterovoj ulozi u prijevoznom pothvatu operativne poslove čini sljedeće skupine radnji:

- prijam dispozicije i pozicioniranje
- disponiranje
- zaključivanje prijevoznih kapaciteta
- ugovaranje prijevoza i ispostavljanje prijevoznih isprava
- ugovaranje prekrcaja i skladištenja
- osiguranje robe u prijevozu
- predaja robe na prijevoz i ukrcaj
- prihvrat robe i iskrcaj
- angažiranje inspekcijskih službi
- zastupanje u carinskom postupku
- aviziranje

Prema osnovnom obilježju špediterova zadatka, operativni poslovi svrstavaju se u sljedećih pet skupina:

- poslovi uvoza
- poslovi izvoza
- poslovi provoza (tranzita)
- sajamski poslovi
- poslovi zbirnog prometa

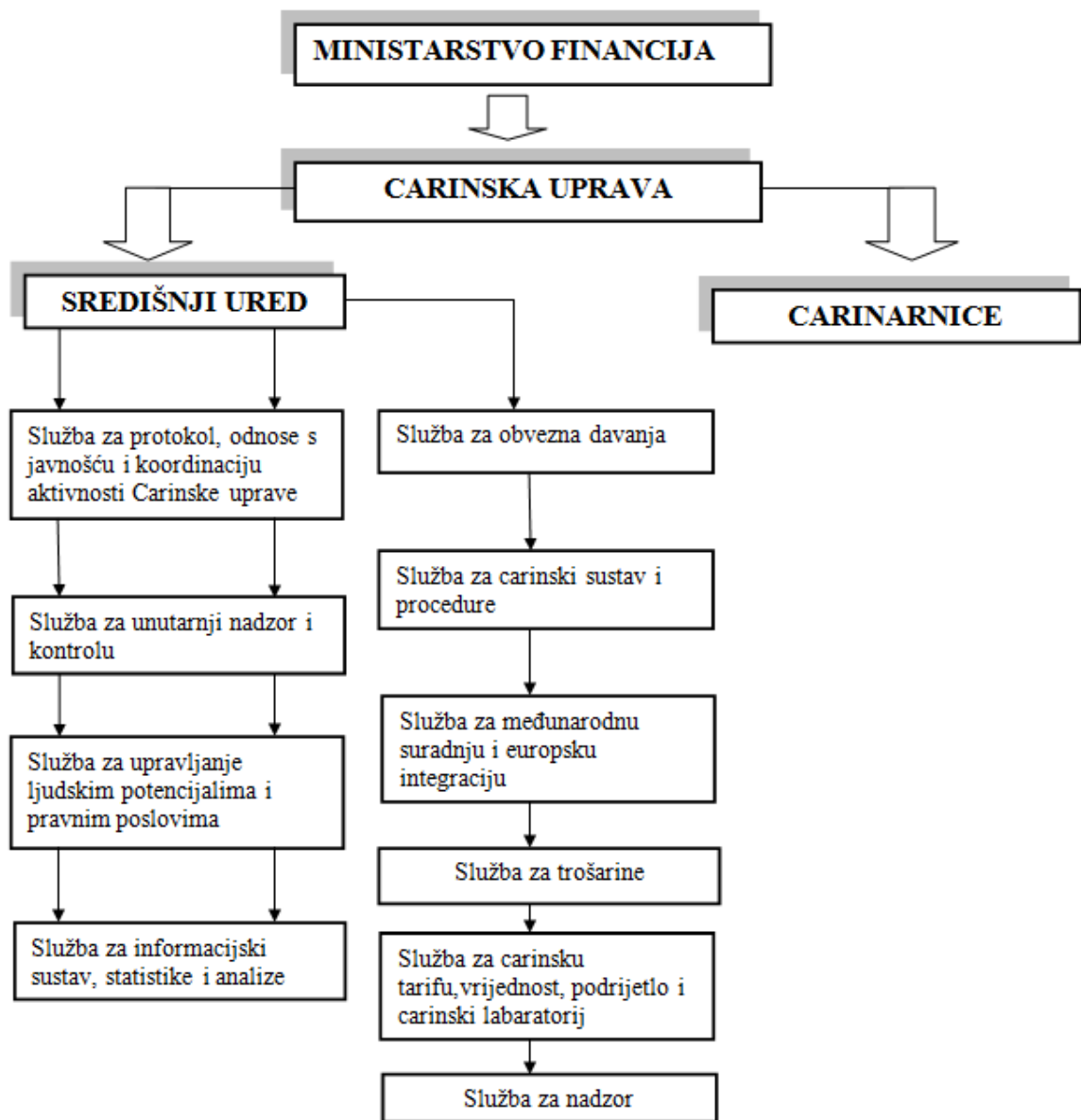
4 ANALIZA CARINSKOG SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Republika Hrvatska kao i svaka država ovisna o vanjskoj trgovini u skladu sa time formirala je određenu carinsku politiku. Osamostaljenjem države postojeći naslijeđeni sustav preuzet iz bivše Jugoslavije bilo je potrebno reformirati, a ta reforma još i danas traje.

4.1 Općenito o carini i carinskom sustavu Republike Hrvatske

Carinska uprava je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija koja priprema i predlaže sustavna rješenja i mjere tekuće ekonomske politike na području carinskog sustava, sustava carinske i izvancarinske zaštite, organizira i nadzire rad carinske službe, prati i obrađuje podatke o izvozu, uvozu i provožu, obavlja carinski nadzor u robnom i putničkom prometu s inozemstvom, sprječava i otkriva carinske i devizne prekršaje i kaznena djela u carinskim stvarima, vodi upravni i carinsko prekršajni postupak i postupak o prekršajima u svezi trošarina, primjenjuje Međunarodne ugovore i bilateralne sporazume te ugovore iz područja međunarodnog cestovnog, zračnog i pomorskog prometa, obavlja provjeru fizičkih i pravnih osoba u skladu sa carinskim, trošarinskim i drugim propisima na cijelom području Republike Hrvatske te mnoge druge poslove koji su joj dati u nadležnost.

U izvršenju svojih zadataka Carinska uprava usko surađuje s poreznom upravom te drugim upravnim tijelima u sklopu Ministarstva financija, te policijskim i drugim upravnim i inspekcijskim tijelima koja sudjeluju u provedbi mjera nadzora i kontrole prometa roba i usluga preko državne granice. Ustroj Carinske uprave Republike Hrvatske shematski je prikazan na slici 1.

Slika 1. Ustroj Carinski uprave Republike Hrvatske

Izvor: <http://www.carina.hr/Ustroj/UstrojCURH.aspx>

Carinarnice se osnivaju u gospodarskim i prometnim središtima kada to zahtijevaju opseg, struktura i tokovi roba u putničkom i robnom prometu s inozemstvom te drugi gospodarski interesi. Za obavljanje svih ili nekih poslova iz djelokruga carinarnica osnivaju se carinske ispostave, kao unutarnje ustrojstvene jedinice carinarnica, u sjedištu ili izvan sjedišta carinarnice.

Donošenjem novog Carinskog Zakona⁶, stvorene su pretpostavke za usklađivanje carinskog sustava Republike Hrvatske sa standardima koji su u ovom području prihvaćeni i primjenjeni u zemljama Europske unije. Osim ovog zakona, koji predstavlja temelj carinskog prava, carinski sustav Republike hrvatske uređuju Zakon o Carinskoj tarifi⁷, odnosno zakonski propisi od kojih su najvažniji uredba za provedbu Carinskog zakona⁸ i Pravilnik o obrascima za provedbu Carinskog zakona⁹.

Nakon uspostave suverenog carinskog sustava, organizacije i nadležnosti carinske službe, 1991. godine, Hrvatska je započela s pripremnim radnjama za prijam u punopravno članstvo multilateralanog međunarodnog Općeg sporazuma o carinama i trgovini – GATT¹⁰ i postala promatračem u GATT-u. Već 1993. godine, Hrvatska je postala punopravnom članicom Međunarodne carinske organizacije, vijeća za carinsku suradnju – WCO¹¹, a 2000. Godine punopravna članica Svjetske trgovinske organizacije - WTO¹².

Hrvatski carinski sustav dalje se razvija u pravcu olakšavanja i ubrzavanja transporta i trgovine, uz istodobno provođenje zaštite domaćeg gospodarstva. S tim u svezi, gospodarskim subjektima koji ispunjavaju propisane uvjete¹³, carina može odobriti pojednostavljeni carinski postupak u izvozu i uvozu (tjedno carinjenje), odnosno dodijeljeni povlašteni status (ovlašteni primatelj, ovlašteni pošiljatelj, ovlašteni špediter), tj. prenijeti na njih dio svojih ovlasti u smislu provođenja carinskog postupka i nadzora nad robom. Osim olakšavanja i ubrzavanja prometa robom, time se također rasterećuje carinska služba, budući da pojedine postupke obavljaju sami korisnici.

⁶Narodne novine, br.78, 1999.

⁷Narodne novine, br. 61, 2000.

⁸Narodne novine, br. 144, 1999.

⁹Narodne novine, br. 147, 1999.

¹⁰General Agreement on Tariff and Trade

¹¹World Customs Organisation

¹²World Trade Organisation

¹³U prvom redu to je urednost i pouzdanost u smislu poštivanja carinskih i poreznih propisa (poslovanje bez carinskih prekršaja), te mogućnost učinkovite carinske kontrole poslovanja

4.2 Carinski propisi Republike Hrvatske

Temeljni akt carinskog zakonodavstva Hrvatske su Carinski zakon donesen 1999. godine, Uredba o provedbi Carinskog zakona i Pravilnik o uporabi obrasca pri provedbi Carinskog zakona, u 2006. godini usklađivanjem propisa radi zatvaranja poglavlja 29 – Carinska unija, dopunjuje se i mijenja Carinski zakon radi usklađivanja sa carinskim zakonodavstvom Europske unije. Ovo poglavlje nakon niza monitoringa zatvoreno je 2007. godine te se u srpnju 2013., kada je Hrvatska postala punopravnom članicom EU, počinju primjenjivati novi propisi.

Carinsko područje Republike Hrvatske sastoji se od teritorija Hrvatske uključujući 15 slobodnih zona. Roba koja se unosi na područje Hrvatske podliježe mjerama carinskog nadzora i carinske kontrole od trenutka njezinog ulaska na njezin teritorij. Roba ostaje pod carinskim nadzorom koliko je to potrebno kako bi se utvrdio njezin status. Strana roba stječe status domaće robe puštanjem u slobodni promet i plaćanjem duga¹⁴.

Opća pravila također obuhvaćaju podnošenje robe carini, skraćenu deklaraciju, privremeni smještaj robe kao i carinsko dopušteno postupanje ili uporaba. Također, postoje odredbe o deklarantu koji se definira kao osoba koja podnosi carinsku deklaraciju u svoje ime ili kao osoba u čije se ime carinska deklaracija podnosi. Carinska deklaracija se podnosi u pisanom obliku na obrascu Jedinstvene carinske deklaracije (JCD).

Carinski sustav Republike Hrvatske u cijelosti je usklađen sa propisima i pravilima WTO-a, odnosno sa europskim carinskim standardima. Četiri najvažnija zakonska propisa koje reguliraju carinski sustav RH su:

1. carinski zakon
2. zakon o carinskoj službi
3. zakon o carinskoj tarifi
4. zakon o slobodnim zonama

Pored ovih područja regulira i:

- zakon o općem upravnom postupku
- uredba o provedbi carinskog zakona
- pravilnik o obrascima za provedbu carinskog zakona

¹⁴<http://mvep.hr>, 05.02.2012.

Hrvatski carinski sustav određen je međunarodnim sporazumima i konvencijama kojima je RH pristupila ili ih potpisala. To su:

- konvencija o TIR karnetu
- konvencija o privremenom uvozu (Istambulska konvencija)
- sporazum o primjeni članka 7 GATT-a (General agreement on tariffs and trade)
- Incoterms 2000
- sporazum o uvozu predmeta prosvjetnog, zdravstvenog i kulturnog karaktera
- sporazumi o slobodnoj trgovini potpisani s većim brojem zemalja

4.2.1 Carinski zakon

Carinskom zakonom se obuhvaća cjelokupni robni i putnički promet s inozemstvom. U primjeni je od 2000. godine. Njime se uređuju prava i obveze osoba te ovlasti carinske uprave RH u vezi s robom u putničkom i robnom prometu između carinskog prometa RH i stranih carinskih područja. Ovaj zakon i propisi doneseni na temelju njega primjenjuju se na cijelom carinskom području RH.

4.2.2 Zakon o carinskoj službi

Poslove carinske službe vrši carinska uprava. To je upravna organizacija u sastavu ministarstva financija pri čemu se u ustrojstvenim jedinicama koje čine središnji ured carinske uprave i carinarnice, mogu obavljati sve ili neke radnje predviđene carinskim postupkom. Carinarnice vrše neposredni nadzor nad odvijanjem međunarodnog teretnog i putničkog prometa. Carinska uprava brine o izvršenju zakona i propisa, nadzire rad carinarnica, sudjeluje u pripremanju propisa iz ovlasti carina, rješava žalbe, organizira rad carinske službe, surađuje sa svjetskom carinskom organizacijom u Bruxellesu.

4.2.3 Zakon o carinskoj tarifi i carinska tarifa

Zakonom o carinskoj tarifi su propisana pravila o načinu obračuna carina, pravila o razvrstavanju robe u odsjeke i poglavlja carinske tarife, sustav brojčanog označavanja robe i određivanje visine carine na uvezenu robu. Carinska tarifa je sustavno uređen popis sve robe

koja se uvozi i izvozi uz stope carine. Budući da je ne moguće nabrojati sve vrste robe mnoge su robe u carinskoj tarifi grupirane pod zajedničkim skupnim nazivom u carinskoj tarifi koja se primjenjuje u RH na međunarodno prihvaćenom nazivlju koja se zove harmonizirani sustav. Taj sustav se primjenjuje za oko 90% svjetske trgovine. Međunarodna kvalifikacija robe izrađena je na 5 razina podjele a to su odsjeci, poglavlja, tarifni brojevi, pod brojevi i pod pod brojevi. Harmonizirani sustav podijeljen je na 21 odsjek koji se označavaju rimskim brojevima, to su najveće cjeline u sustavu a sadrže različiti broj poglavlja.

4.3 Definiranje pojmova iz carinskog sustava

Carinsko područje RH obuhvaća teritorij RH, a ograničena je carinskom crtom koja je istovjetna sa graničnom crtom RH.

1) Carinska uprava-upravna organizacija u sastavu ministarstva pri čemu se u ustrojstvenim jedinicama u središnjem uredu i carinarnicama mogu obavljati sve ili neke radnje predviđene carinskim propisima.

2) Carinski status-određivanje robe u smislu carinskih propisa kao domaće ili strane robe.

3) Domaća roba:

a) roba koja je cijelosti dobivena ili proizvedena u carinskom području RH, te koja ne sadrži robu uvezenu iz drugih zemalja

b) roba uvezena iz drugih zemalja, a koja je bila puštena u slobodni promet

c) roba koja je dobivena ili proizvedena u carinskom području RH bez obzira na to je li dobivena ili proizvedena iz robe navedene u pod točki a) i b)

4) Strana roba-roba koja nije obuhvaćena točkom 3 ovog članka. Domaća roba gubi status domaće robe kad stvarno napusti carinsko područje RH

5) Carinski dug-obveza određene osobe da za određenu robu plati propisima utvrđenu svotu uvozne carine (uvozni carinski dug) ili izvozne carine (izvozni carinski dug)

6) Uvozna carina-carina i druga davanja koja se plaćaju pri uvozu robe, a imaju isti učinak kao i sama carina

7) Izvozna carina-carina i druga davanja koja se plaćaju pri izvozu robe, a imaju isti učinak kao i sama carina.

8) Dužnik-osoba koja je obvezna za plaćanje carinskog duga

9)Carinski nadzor-opće mjere koje poduzima carinska uprava da bi se osigurala provedba carinskih i drugih propisa koji se primjenjuju na robu koja je predmet carinskog nadzora

10)Carinska provjera-radnje kao što su pregled i pretraga robe, pregled i pretraga prijevoznih sredstava, pregled i pretraga osoba u putničkom prometu te prtljage i drugih stvari koje putnici sa sobom nose, provjera postojanja, vjerodostojnost i istinitost isprava podnesenih u carinskom postupku, pregled poslovnih knjiga i drugih isprava o poslovanju, naknadna provedba ispitnih i istražnih postupaka i slično koje je ovlaštena poduzimati carinska uprava.

11)Carinski dopušteno postupanje ili uporaba robe:

- a)stavljanje robe u carinski postupak
- b)unos robe u slobodnu zonu ili slobodno skladište
- c)ponovni izvoz robe iz carinskog područja RH
- d)uništenje robe
- e)ustupanje robe u korist države

12)Carinski postupci:

- a)puštanje robe u slobodni promet
- b)provozni postupak
- c)postupak carinskog skladištenja
- d)postupak unutarnje proizvodnje
- e)postupak preradbe pod carinskim nadzorom
- f)postupak privremenog uvoza
- g)postupak vanjske proizvodnje
- h)izvozni postupak

13)Carinska deklaracija-radnja ili isprave kojom osoba u propisanom obliku i na propisan način zahtjeva da se roba stavi u neki od carinskih postupaka

14)Deklarant-osoba koja podnosi carinsku deklaraciju u svoje ime ili osoba u čije ime je carinska deklaracija podnesena

15)Podnošenje robe-prijavljivanje carinarnici na propisani način da se roba nalazi u njezinoj određenoj ustrojstvenoj jedinici ili drugome mjestu koje je carinarnica odredila ili odobrila

16)Puštanje robe-radnja kojom carinarnica odobrava raspolaganje robom u skladu s uvjetima odobrenog postupka

17)Korisnik carinskog postupka-osoba za čiji je račun podnesena carinska deklaracija ili osoba na koju se prenesu prava i obveze navedene osobe u svezi s odobrenim carinskim postupkom.

18)Korisnik odobrenja-osoba kojoj je u skladu s carinskim propisima izdano odgovarajuće odobrenje

5 DEFINIRANJE NCTS SUSTAVA

Republika Hrvatska ulaskom u Europsku uniju morala je preuzeti sve obveze iz europskog zakonodavstva vezane uz Carinsku uniju. Jedno od područja na kojimajeposlovni proces bitno promijenjen je postupak provoza robe tzv. NCTS (New ComputerisedTransitSystem - Novi kompjueterizirani provozni sustav).NCTS podržava neprekinuti postupak provoza robe pod carinskim nadzorom što ga primjenjuju carinske administracije članica Unije i EFTA zemalja, odnosno članica Konvencije o zajedničkom provoznom postupku i to je prvi interoperabilni trans-europski carinski sustav.

Razvoj i uvođenje potpuno funkcionalnog NCTS sustava jedan je od osnovnih uvjeta koje Europska komisija stavlja pred sve nove članice Europske unije, pa se tako Republika Hrvatska odlučila za razvoj vlastite nacionalne provodne aplikacije (NTA – National TransitApplication) koja podržava sve funkcionalnosti NCTS-a.

U Europskoj uniji je, od 1.7.2009., u produkciji NCTS faza 4.0. Ta verzija sustava obuhvaća postupke na otpremnoj, odredišnoj i provodnoj carinarnici, te upravljanje jamstvima, postupak potrage i naplate, sigurnosne i zaštitne podatke. To omogućava elektronički prihvati i slanje svih poruka koje su potrebne za pokretanje i uspješno okončanje provodnog postupka.

Potpuna primjena NCTS sustava podrazumijeva također provođenje postupka provoza bez papirnatih dokumenata. Izuzetak je samo isprava koja prati provod (TAD/TSAD – TransitAccompanyingDocument / TransitSecurityAccompanyingDocument) i koja služi kao ispis podataka deklaracije i nositelj je broja provodnog postupka (MRN – Movement Reference Number). Međutim, uvođenjem NCTS-a, elektronički zapis podataka postaje jedini pravno valjani dokaz za razliku od dosadašnjeg sustava gdje je to bila papirnata deklaracija.

Prednosti NCTS-a su višestruke, kako za carinu tako i za gospodarstvo, posebno za otpremništva, te ovlaštene pošiljatelje i primatelje, kao i za prijevoznike, te sve ostale sudionike provodnog postupka. Naime, gospodarstvenici će s NCTS sustavom komunicirati elektroničkim putem te na taj način razmjenjivati podatke i informacije o konkretnom provodnom postupku, tako da će pravodobno biti obaviješteni o tijeku tog postupka. S druge strane CURH će podatke o svim provodnim postupcima preko elektroničkih poruka razmjenjivati i sa ostalim europskim

carinskim administracijama i tako omogućiti neprekinuto i nesmetano kretanje pošiljaka od mjesta otpreme do odredišta.

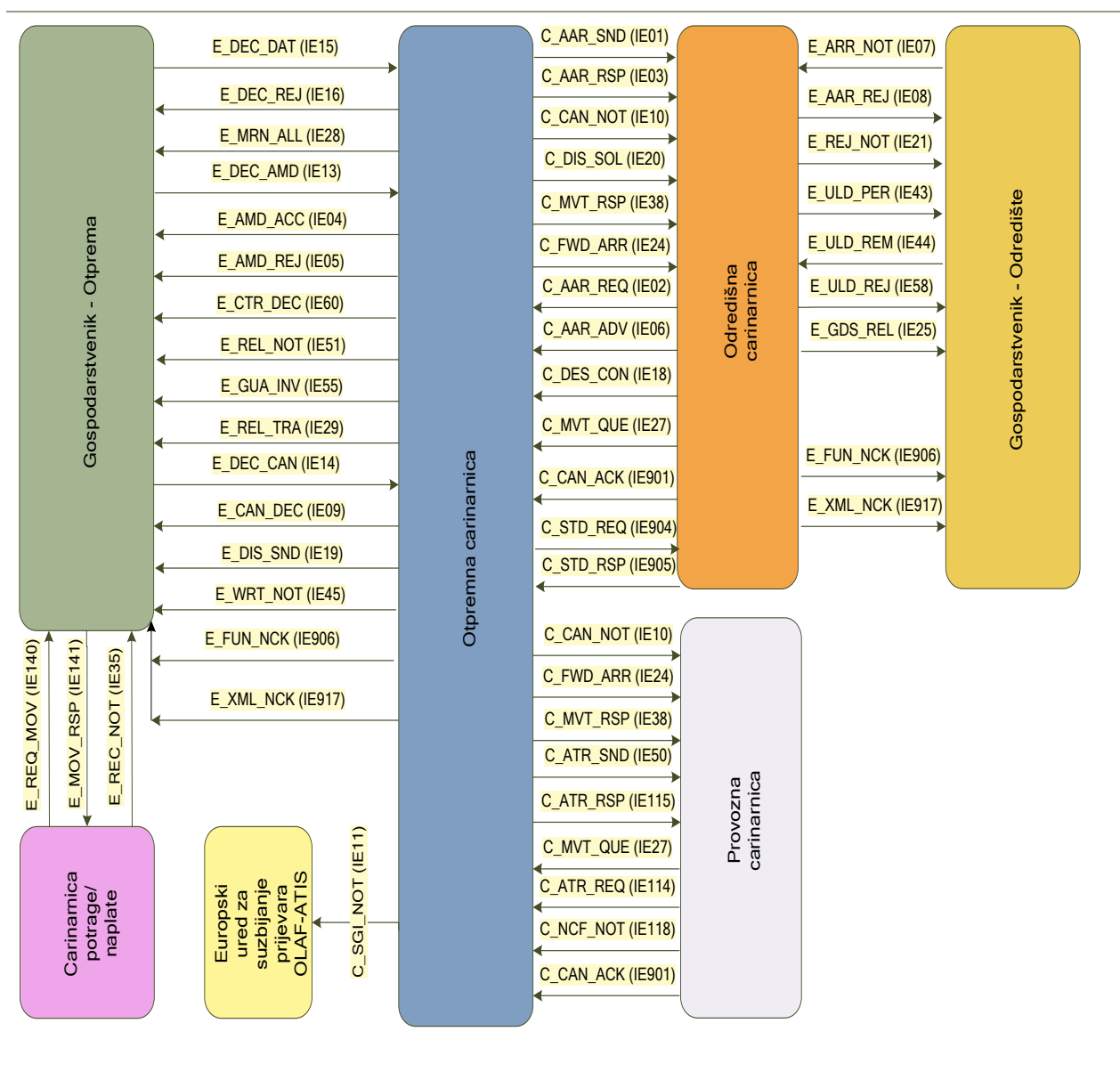
U svrhu razmjene podataka s gospodarstvenicima pripremljena je nacionalna tehnička dokumentacija za vanjske korisnike koja, uz ostalu poslovnu i tehničku dokumentaciju pripremljenu od strane Europske komisije, pomaže u izradi NCTS aplikacije za razmjenu podataka između carine i vanjskih korisnika.

5.1 Svrha i sustav poruka

Svrha ovog dokumenta je definirati točnu strukturu i sadržaj elektroničkih poruka koje se razmjenjuju između gospodarstvenika (vanjskih korisnika) i informacijskog sustava Carinske uprave RH. Dokument je namijenjen za vanjske korisnike koji će razvijati vlastitu aplikaciju za razmjenu NCTS poruka. Sve elektroničke poruke s ovako propisanim oblikom i sadržajem, obavezne su i provozne aplikacije vanjskih korisnika moraju biti u mogućnosti generirati ih i poslati ili prihvatiti te poruke u zavisnosti od njihovog smjera slanja. Poruke ovakve strukture i sadržaja će također biti kompatibilne s NTA aplikacijom kojom CURH podržava NCTS sustav.

Sustav poruka u proвозnom postupku izgrađen je tako da nije potrebna nikakva dodatna usmena ili pismena komunikacija među sudionicima postupka. To podrazumijeva potpunu elektroničku razmjenu poruka između carine i pošiljatelja ili primatelja. Suština komunikacije između vanjskog korisnika i carine je da vanjski korisnik šalje poruke carinskom IT sustavu, NTA aplikaciji, koji se brine o daljnjoj razmjeni poruka i podataka te ih prenosi svim ostalim sustavima potrebnim za pravilnu provedbu proвозnog postupka. Sve poruke koje su navedene u daljnjim poglavljima bitne su za komunikaciju s vanjskim korisnikom u okviru istog postupka.

Postupak provoza započinje glavni obveznik slanjem elektroničke deklaracije IT sustavu carine (Slika 2), a postupak je okončan kada odredišna ispostava, koja je u istoj ili drugoj državi, pošalje otpremnoj ispostavi poruku da je pošiljka stigla na odredište i da je s robom sve u redu. Kada otpremna ispostava dobije obavijest o okončanju od odredišne ispostave, glavni obveznik je obaviješten o tome od strane nacionalnog sustava.

Slika 2 Shema IE poruka koje se razmjenjuju između sudionika postupka

Izvor: <http://www.carina.hr/Dokumenti/Download.aspx?args=4EjqCjp+5QXseGAwl6Z8lPdHzWr816cDlxmjyrKg4Rs=> , str. 8

5.1.1 Postupak na otpremnoj carinarnici – prihvata i kontrola

IE015 – Podaci o deklaraciji (Declarationdata)

Poruka IE015 je osnovna poruka koju vanjski korisnik šalje carinskom sustavu i predstavlja proveznu deklaraciju u elektroničkom obliku. Sadrži LRN (Lokalni referentni broj) kojeg definira sam gospodarstvenik prema svojoj vlastitoj evidenciji, bez obzira radi li se o redovnoj ili pojednostavljenoj proceduri. Obvezni podaci poruke definirani su Konvencijom o zajedničkom proveznom postupku i nacionalnim uvjetima i pravilima. Gotovo sve naknadne poruke vezane su za podatke iz ove poruke.

IE016 – Deklaracija odbijena (Declarationrejected)

Ovom porukom odbija se deklaracija glavnog obveznika prije prihvata odnosno prije dodjele MRN broja. Poruka se koristi u slučaju netočnih podataka deklaracije (npr. neispravan TIN, nepostojanje potrebnih odobrenja i sl.).

IE028 – Dodjeljen MRN(MRNallocated)

Ovom porukom carina dodjeljuje glavnom obvezniku broj provezne deklaracije MRN (Movement Reference Number) čime ga obavještava da je deklaracija prihvaćena. Od tog trenutka taj broj postaje podatak kojim se identificira pojedini provezni postupak u cijeloj Europi. Dodjelu broja vrši carinski NCTS sustav na nacionalnoj razini, na nivou ispostave u okviru jedne godine, kao i do sada.

IE013 – Zahtjev za izmjenom deklaracije (Declarationamendment)

Poruka IE013 je poruka koju vanjski korisnik šalje carinskom sustavu kao zahtjev za izmjenom već prihvaćene deklaracije kojoj je dodijeljen MRN, u redovnoj ili u pojednostavljenoj proceduri. U tom slučaju u polju CTL CONTROL Amendmenttypeflag mora biti vrijednost 0 (NE). Ukoliko se šalje zahtjev za izmjenu jamstva polje CTL CONTROL Amendmenttypeflag mora imati vrijednost 1 (DA). Deklaracija se može mijenjati samo na otpremnoj ispostavi na

zahtjev glavnog obveznika koji je poslao poruku IE015. Carinski sustav može prihvatiti zahtjev ili ga odbiti zbog nepravilnosti same poruke (neispravna poruka IE013, neodgovarajući status pošiljke ili neispravno jamstvo). Zahtjevi za izmjenom deklaracije mogu se slati samo dok je pošiljka u odgovarajućem statusu, što je vidljivo iz tablice statusa poruka što se nalazi na kraju ovog poglavlja. U svim drugim statusima zahtjevi za izmjenom deklaracije bit će odbijeni porukom IE005. Poruka IE013 sadrži sve podatke deklaracije sa uključenim izmjenama, osim u slučaju izmjene jamstva kada sadrži samo nove podatke o jamstvima.

IE004 – Prihvaćanje izmjene deklaracije (Amendmentacceptance)

Ovom porukom carina odgovara glavnom obvezniku da prihvaća njegov zahtjev za izmjenom deklaracije. Poruka IE004 je pozitivan odgovor na poruku IE013 i šalje se ukoliko zatražene izmjene zadovoljavaju sva pravila i uvjete logičke i formalne kontrole, te ako je deklaracija prije prijema zahtjeva za izmjenom bila u odgovarajućem statusu.

IE005 – Odbijanje izmjene deklaracije (Amendmentrejected)

Porukom IE005 carina odgovara glavnom obvezniku da ne prihvaća njegov zahtjev za izmjenom deklaracije. Ova poruka je negativan odgovor na poruku IE013 i šalje se ukoliko su zatražene izmjene neispravne, te ukoliko deklaracija prije prijema zahtjeva za izmjenom nije bila u odgovarajućem statusu da bi zahtjev za izmjenom mogao biti prihvaćen.

IE060 – Najava kontrole (Controldecisionnotification)

Ovom porukom se obavještava glavnog obveznika o namjeri provedbe kontrole, odnosno pregleda robe. Traženje izmjene deklaracije porukom IE013 nakon prijema poruke IE060 više nije moguće. Ova poruka se koristi i u slučaju redovne i pojednostavljene procedure, prema nacionalnoj odluci.

IE051 Odbijanje puštanja u provoz (No release fore transit)

U slučaju većih nepravilnosti ustanovljenih pri kontroli robe, ovom porukom se obavještava glavnog obveznika da pošiljka ne može biti puštena u provoz. U tom slučaju moguće su i određene sankcije na osnovi nacionalnih propisa. Po strukturi je ova poruka jednaka osnovnoj poruci IE015 s tom razlikom da je u glavi deklaracije kao i u robnim stavkama dodan podatak o nepovoljnim rezultatima kontrole (ResultsofControl) koje je utvrdio carinski djelatnik prilikom pregleda robe, dokumenata ili jamstava. Sve ostale definicije navedene u poruci IE015 vrijede i za poruku IE051. Pri tom je važno spomenuti da LRN, broj kojeg je glavni obveznik upotrijebio u deklaraciji prije prihvaćanja, nije moguće ponovo koristiti.

5.1.2 Postupak u otpremničkoj carinarnici - Puštanja

IE055 – Neispravno jamstvo (Guaranteenotvalid)

Po prijemu proвозne deklaracije i nakon izvršene kontrole pošiljke u NCTS sustavu se provodi provjera korištenih jamstava. U slučaju da je jedno od navedenih jamstava neispravno (razlozi mogu biti: krivo upisan broj jamstva, neodgovarajući iznos, valjanost, nevaženje za pojedine zemlje itd.), carinski sustav će glavnom obvezniku poslati poruku IE055 u kojoj će mu biti naveden razlog odbijanja jamstva.

IE029 – Puštanje u provoz (Release for transit)

U poruci IE029 carinski sustav obavještava glavnog obveznika o puštanju pošiljke u postupak provoza. Podaci o puštanju sadrže sve promjene koje je prethodno odobrio carinski djelatnik. Uz ovu poruku se šalje obrazac A isprave koja prati provoz u PDF formatu kako bi ih glavni obveznik ispisao pisačem u slučaju pojednostavnjenog postupka, a u slučaju redovitog postupka navedeni dokument se ispisuje od strane carine na otpremnoj ispostavi.

Za glavnog obveznika je važno naglasiti da u trenutku slanja poruke IE029 otpremna ispostava šalje i dvije poruke namijenjene odredišnoj i proвозnim ispostavama, IE001 i IE050. Poruka IE001 (Najava očekivanog dolaska) je obavijest otpremne ispostave o predviđenom

dolasku pošiljke na deklariranu odredišnu ispostavu, a ukoliko postoji jedna ili više provoznih ispostava, njima se šalje poruka IE050 (Najava očekivanog provoza).

5.1.3 Postupak u otpremnoj carinarnici – Poništenje

IE014 – Zahtjev za poništenjem deklaracije (Declarationcancellation)

Glavni obveznik može zahtijevati poništenje deklaracije koja je već zaprimljena. Zahtjev za poništenjem je moguće uputiti samo prije puštanja robe u provozni postupak.

U iznimnim slučajevima deklaracija se može poništiti i nakon što je roba puštena u provoz, isključivo prije prelaska u drugo carinsko područje, odnosno prije nego što je pošiljka evidentirana u provoznoj ili odredišnoj carinarnici, ali samo na inicijativu carine, bez zahtjeva gospodarstvenika. S porukom IE014 potrebno je poslati detaljno obrazloženje zahtjeva za poništenje deklaracije.

IE009 – Odluka o(ne) poništenju (Cancellationdecision)

Porukom IE009 carinski djelatnik može odlučiti o poništenju zaprimljene deklaracije na osnovu prethodnog zahtjeva glavnog obveznika porukom IE014 ili po službenoj dužnosti. U slučaju odluke o poništenju po službenoj dužnosti nije potrebna prethodna poruka IE014 te je razlog poništenja od strane carine jasno obrazložen glavnom obvezniku i odluka o poništenju, koju sadrži ta poruka, može biti samo pozitivna. Ako carinski djelatnik odlučuje o poništenju deklaracije na temelju prethodnog zahtjeva glavnog obveznika, odluka može biti negativna ili pozitivna. Obje vrste odluka se proslijeđuju u poruci IE009. U slučaju pozitivne odluke o poništenju otpremna ispostava o tome obavještava deklariranu odredišnu i provoznu ispostavu porukom IE010 ako je pošiljka prethodno već puštena u provoz.

5.1.4 Postupak u otpremnoj carinarnici – Okončanje

IE019 – Nepravilnosti (Discrepancies)

Porukom IE019 otpremna ispostava obavještava glavnog obveznika da postoje nepravilnosti vezane uz njegovu pošiljku na odredištu i traži se od njega moguće pojašnjenje i ispravak tih nepravilnosti, što ih glavni obveznik može dojaviti alternativnim sredstvima komunikacije. Također se tom porukom obavještava da njegova odgovornost, kao i odgovornost jamca za osiguranje mogućeg duga po toj pošiljci, još uvijek postoji dok traje postupak rješavanja navedenih nepravilnosti.

IE045 – Obavjesti o razduženj (Write-offnotification)

Porukom IE045 otpremna ispostava obavještava glavnog obveznika o razduženju proвозnog postupka. U slučaju ispravno završenog proвозnog postupka oslobađa se rezervirani iznos jamstva za tu pošiljku. Porukom IE045 okončat će se postupak proвозa i u slučaju ustanovljenih nepravilnosti prilikom kontrole na odredištu, odnosno eventualne naplate duga, nakon što je dug naplaćen bilo od jamca (banke) ili glavnog obveznika. Poruka IE045 šalje se uvijek kad je bila poslana elektronska deklaracija porukom IE015. Poruka IE045 je zadnja poruka koja se odnosi na tehničku provedbu postupka proвозa na otpremi.

5.1.5 Postupa u odredišnoj carinarnici

IE007 – Gospodarstvenikova obavijest o dolasku (Arrivalnotification)

Ovom porukom gospodarstvenik obavještava carinu o prispjeću pošiljke na odredište. Poruka IE007 je obavezna kod pojednostavljenog postupka budući da se tad lokacija odredišta nalazi u vlastitom poslovnom prostoru gospodarstvenika. Osnova za kreiranje poruke je isprava koja prati proвоз (TAD/TSAD).

IE008 – Odbijanje gospodarstvenikove obavijesti o dolasku (Arrivalnotificationrejection)

Ako je najava pošiljke na odredišnu ispostavu ili na lokaciju ovlaštenog primatelja neispravna, odnosno ako ne zadovoljava kriterije formalne i logičke provjere, šalje se poruka IE008 s razlogom odbijanja.

IE021 – Odbijanje najaveočekivanog dolaska (AAR rejectionnotification)

Ovom porukom carina obavještava primatelja da ne prihvaća prispijeće ili preusmjerenje pošiljke na ovu odredišnu ispostavu ili na lokaciju ovlaštenog primatelja (npr. pošiljka koja je imala propisani plan puta i bila je namijenjena drugom deklariranom odredištu). Poruka IE021 se koristi u redovitom i pojednostavljenom postupku.

IE043 – Dopuštanje za istovar (Unloadingpermission)

Poruka IE043 koristi se samo u slučaju pojednostavljenog postupka kod ovlaštenog primatelja. Ta poruka znači dozvolu za početak istovara. Poruka se šalje primatelju automatski po isteku brojača (*timer*) za dozvolu istovara kod odredišne ispostave, ali samo u slučaju da se neće provesti kontrola pošiljke. Vrijeme između najave pošiljke kod ovlaštenog primatelja (IE007) do automatskog slanja dozvole za istovar (IE043) navedeno je u odobrenju ovlaštenog primatelja. Poruka se ne šalje u slučaju kada carina odluči da će se provesti kontrola, a u slučaju odustanka od kontrole može je carinik poslati i ručno. Poruka sadrži podatke koje je poslala otpremna ispostava odredišnoj u poruci IE001.

IE044 – Bilješke o istovaru (Unloadingremarks)

Porukom IE044 ovlašteni primatelj odgovora na prethodno poslanu poruku IE043, kojom mu je odredišna ispostava dozvolila istovar. Tako se poruka IE044, kao i IE043, upotrebljava samo u slučaju pojednostavljenog postupka. Porukom se šalje obavijest o završetku istovara. Ukoliko su prilikom istovara utvrđene nepravilnosti, gospodarstvenik je obavezan o tome

obavijestiti carinu u okviru iste poruke IE044 koja sadrži napomene i novoutvrđene podatke o pošiljci u slučaju da postoji razlika između deklariranog i stvarnog stanja.

IE058 – odbijanje bilješke o istovaru (Unloadingremarksrejection)

Ovom porukom NCTS sustav odbija bilješke o istovaru koje je poslao ovlašteni primatelj porukom IE044 s obrazloženjem odbijanja. Razlozi odbijanja mogu biti formalna ili logička neispravnost poruke IE044 ili neodgovarajući status pošiljke prilikom zaprimanja poruke.

IE025 – Obavijest o puštanju robe gospodarstveniku (Goodsreleasenotification)

Porukom IE025 se dozvoljava puštanje robe iz postupka provoza. Ta poruka se koristi samo ako je na odredištu zaprimljena poruka IE007 i njome se javlja gospodarstveniku da može slobodno raspolagati robom, odnosno da se roba pušta iz postupka provoza nakon obavljenog istovara i eventualne razmjene poruka IE043 i IE044. Poruka IE025 je zadnja poruka koja se odnosi na tehničku provedbu postupka provoza na odredištu.

5.1.6 Postupak potrage

IE140 – Zahtjev za informacijama o nepristigloj pošiljci (Request on non-arrivedmovement)

Ovom porukom zahtijeva se od glavnog obveznika da, ukoliko ih posjeduje, dostavi informacije o vlastitoj pošiljci koja nije stigla na odredište. Ova poruka se šalje uvijek kada je postupak provoza započeo elektronički, slanjem podataka o deklaraciji porukom IE015. Glavni obveznik na ovaj zahtjev pruža tražene informacije porukom IE141. Ako glavni obveznik ne odgovori na ovaj zahtjev u roku, pošiljka prelazi u status „preporučena naplata“.

IE141 – Informacije o nepristigloj pošiljci (Information about non-arrived movement)

U slučaju prethodno poslanog zahtjeva za informacijama o nepristigloj pošiljci, porukom IE141 glavni obveznik šalje odgovor na taj zahtjev.

5.1.7 Postupak naplate

IE035 – Obavijest o naplati (Recovery notification)

Porukom IE035 carina obavještava glavnog obveznika da je pokrenut postupak naplate po predmetnoj pošiljci.

5.1.8 Poruke o greškama

IE906 – Funkcionalna greška (Functionalack)

Poruka kojom se gospodarstvenika obavještava o činjenici da njegova prethodno poslana poruka nije logički ispravna i ne zadovoljava kriterije prema strukturnim pravilima i uvjetima te tehničkim pravilima.

Poruka o funkcionalnoj grešci sadrži pokazatelj na grešku uz objašnjenje same greške prema tablici 49 iz šifrnika.

IE917 – Greška u XML strukturi (XML nack)

Poruka kojom se gospodarstvenika obavještava o činjenici da poruka koju je poslao nije formalno ispravna (ne zadovoljava XML shemu).

5.2 Rezervni postupak NCTS-a (Fallback)

5.2.1 Općenito o rezervnom postupku

Kako bi se i u slučaju pada sustava omogućilo odvijanje proвозnih postupaka koji se odvijaju u NCTS-u, koristi se rezervni postupak (odnosno postupak u slučaju nužde, koji se još naziva i „fallback“).

„Padom sustava“ smatra se nedostupnost carinskog NCTS sustava (u okviru Informacijskog sustava Carinske uprave), ali i pad NCTS sustava gospodarstvenika. Nedostupnost NCTS sustava CU može biti planirana i neplanirana. O svakoj planiranoj nedostupnosti sustava korisnici će biti pravodobno obaviješteni.

Rezervni postupak je prije svega ograničen na polazni aspekt proвозnog postupka, postupci koji se otvaraju kao NCTS-postupci, moraju se kao takvi i okončati. Unos u sustav se u ovom slučaju obavlja naknadno. Postupci koji se već prilikom otpreme otvaraju kao rezervni postupak, uz upotrebu papirnatih obrazaca JCD-a ili prateće proвозne isprave, moraju se kao takvi i okončati. Primjena rezervnog postupka primjenjuje se kao zadnja opcija nakon što se poduzmu sve radnje za osposobljavanje sustava. Kad se odluči koristiti rezervni postupak, nužno je da se svaka deklaracija koja je otvorena u NCTS-u, a koja se radi pada sustava nije mogla dalje obraditi, naknadno stornirau NCTS- aplikaciji.

5.2.2 Primjena

Rezervni postupak u slučaju pada sustava gospodarstvenika primjenjuje se iznimno, ukoliko to carinska ispostava nađe opravdanim. Ukoliko carinska ispostava nema nikakve informacije o padu sustava, uspostaviti će kontakt s Helpdesk-om.

5.2.3 Proвозna deklaracija

U slučaju primjene rezervnog postupka prioritet ima primjena JCD-a. Proвозna deklaracija podnosi se u tri primjerka (primjerak 1,4 i 5) i istoj se dodjeljuje FRN broj(FallbackRegisterNumber).

JCD se može zamijeniti ispisom prateće proвозne isprave - PPI (engl. TAD ili AccDoc – TransitAccompanyingDocument), kada za to postoje opravdani razlozi.

U slučaju primjene rezervnog postupka na svaki primjerak proвозne deklaracije u polje A obavezno se stavlja posebna napomena u obliku otiska posebnog pečata (dimenzija 26x59 mm) u crvenoj boji.

U redovitom postupku poseban pečat (Slika 3.) na proвозnoj JCD ili TAD-u otiskuje polazna ispostava, a u pojednostavnjenom postupku sam ovlašteni pošiljatelj.

REZERVNI POSTUPAK NCTS-a
<i>U SUSTAVU NEMA DOSTUPNIH</i>
<i>PODATAKA</i>
<i>POKRENUTO</i> _____
<i>(Datum/vrijeme)</i>

Slika 3. Primjer pečata, (dimenzije 26x59 mm) u crvenoj boji

Autor: http://www.carina.hr/e_carina/NCTSArhiva.aspx

5.2.4 Postupak na otpremnoj carinskoj ispostavi

U slučaju pada carinskog NCTS sustava polazna ispostava najprije uspostavlja kontakt s Helpdeskom. Odluka o primjeni rezervnog postupka donosi se u dogovoru s Helpdeskom. Ako se takva odluka donose, to će se dokumentirati u polaznim mjestima uz navođenje datuma i vremena.

Na sve primjerke proвозne deklaracije u polje A nanosi se poseban pečat, kao i na sve priložene dokumente.

5.2.5 Postupak na proveznoj carinskoj ispostavi

Proveznoj carinskoj ispostavi predočavaju se primjerci 4 i 5 provezne deklaracije kao i svi popratni dokumenti, zajedno sa potvrdom o prijelazu granice - TC10. Provezna ispostava evidentira prijelaz granice upisom u navedenu potvrdu.

Na proveznoj ispostavi se u slučaju rezervnog postupka nikad naknadno ne evidentira provoz u carinski NCTS sustav.

5.2.6 Postupak na odredišnoj carinskoj ispostavi

U slučaju rezervnog postupka samo na odredištu, odredišna ispostava naknadno će unijeti provezni postupak u sustav kao NCTS postupak.

Primjerci 4 i 5 provezne deklaracije koji su označeni posebnim pečatom kao rezervni postupci okončavaju se u skladu s važećim odredbama. Primjerak 5 vraća se otpremnoj ispostavi.

U slučaju da je provezni postupak već na otpremi započeo kao rezervni postupak, kodpredočenja prateće provezneisprave (PPI) označene pečatom rezervnog postupka, ista će se kopirati, zatim se na oba primjerka unosi napomena o podnošenju i jedan primjerak mora se vratiti odredišnoj ispostavi. Primjerak koji ostaje u odredišnjoj ispostavi arhivirat će se.

5.2.7 Ovlašteni pošiljatelj

U slučaju pada NCTS – sustava kada nije moguć prijenos podataka deklaracije elektroničkim putem, ovlašteni pošiljatelj mora uspostaviti kontakt sa svojom nadležnom carinskom ispostavom. Carinska ispostava u dogovoru s Helpdeskom odlučuje o provedbi proveznog postupka kao rezervnog.

U tu svrhu ovlašteni pošiljatelj šalje faksom proveznu deklaraciju (JCD primjerak 1) zajedno s eventualnim popisom pošiljaka nadležnoj carinskoj ispostavi. Izvan radnog vremena isti se šalju Helpdesku.

5.2.8 Evidencija

Nadležna carinska ispostava tj. Helpdesk dodjeljuje „Fallback Reference Number“ (FRN).

Nakon što je dodijeljen, isti FRN brojkoristi se i na otpremi i na odredištu, zato se mora voditi popis u koji se upisuju tekući brojevi u svezi s provoznim postupkom. Provozne deklaracije koje pristignu u carinske ispostave moraju se označiti s dotičnim FRN i kronološki arhivirati.

Ispravnost provoznih deklaracija mora se provjeriti, čak i ako su samo u papirnatom obliku. U slučaju da takva deklaracija ne zadovoljava kriterije validacije i njenog neprihvatanja onase vratiti faxom vraća glavnom obvezniku uz odgovarajuće napomene.

5.2.9 Bez kontrole

Ako se provjerom ustanovi ispravnost provozne deklaracije a roba se ne kontrolira, provozna deklaracija označena FRN-om faxom se šalje glavnom obvezniku. On nanosi na primjerke 4 i 5 poseban pečat rezervnog postupka kao i dodijeljen FRN broj.

Nanošenje posebnog pečata ovlaštenog pošiljatelja na druge dokumente nije dozvoljeno. Utvrđivanje istovjetnosti se provodi u skladu s odredbama koje su navedene u odobrenjima. List 4 i 5 prate pošiljku. List 1 se šalje nadležnoj otpremnoj carinskoj ispostavi.

5.2.10 Kontrola

Ako carinska ispostava (ili Helpdesk) odluče provesti kontrolu robe potrebno je obavijestiti glavnog obveznika o namjeravanoj kontroli. Carina kontrolira robu na robnom mjestu prema provoznoj deklaraciji. Rezultati kontrole se bilježe na provoznu deklaraciju. Nakon puštanja koje slijedi, pošiljku prate primjerci 4 i 5 koji su označeni FRN-om i posebnim pečatom rezervnog postupka.

6 IMPLEMENTACIJA NCTS SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Carinska uprava je s ciljem olakšavanja i ubrzavanja provođenja carinskih postupaka, još 1995. godine ponudila sudionicima u carinskim postupcima mogućnost podnošenja carinskih deklaracija u početku na magnetnom mediju, a s primjenom JCD-a kao carinske deklaracije vrlo brzo i putem interneta. Danas je gotovo nezamislivo da se carinske deklaracije podnose na neki drugi način osim internetom. Daljnjim unapređenjem i razvojem, elektroničko poslovanje, odnosno poslovanje bez papira ulazi postepeno u svakodnevni život, kako u javnom sektoru usluga građanima, a naročito u poslovanje tvrtki međusobno ili s državom. Tako se i Carinska uprava uključila u te procese s projektom NCTS (New Computerised Transit System). Novi kompjuterizirani provozni postupak. NCTS je informatički sustav za provođenje provoznog postupka bez papira, na bazi elektroničkih poruka i primjenjuje se u svim zemljama članica Europske unije i EFTA zemljama (31 zemlji). Osnovni cilj mu je ubrzanje i olakšavanje provođenja provoznog postupka, te sprječavanje krijumčarenja i nelegalne trgovine.

U cilju ispunjavanja svojih obveza vezanih za pripreme za članstvo u Europskoj uniji, a time Carinske uprava u carinsku uniju, Carinska uprava je već niz godina intenzivno radila na pripremama za implementaciju NCTS sustava u carinski sustav Republike Hrvatske. Da bi NCTS bio u cijelosti elektroničko provođenje provoznog postupka neophodno je razviti i komunikaciju u elektroničkom obliku između sudionika u carinskom postupku, tj. komunikaciju između carine i gospodarstvenika. U tu svrhu Carinska uprava pripremila je opsežan dokument, nazvan „NCTS upute za vanjske korisnike“ u kojem su opisani svi relevantni faktori i način kako će se ta komunikacija provoditi.

6.1 NCTS otpreme

Aplikacijski modul NCTS Otpreme (Slika 4) pokrećemo tako, da u padajućem izborniku aplikacija izaberemo opciju Moduli i zatim modul NCTS Otpreme ili u popisu kartica odaberemo karticu Dokumenti pa odaberemo modul NCTS Otpreme. Pojavi se popis svih izdanih NCTS deklaracija otpreme:

Brzi pristup	Status	LRN	MRN	Datum	Idenbitet prijevoznog...	Bruto težina	Zemlja odredi...	Zemlja otp...	Primatelj
Uputi traženi tekst [F]	Dovršeno	6128049164111999000034	11HR045047T000177	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.
Dokumenti	Pušteno u tranzit	6128049164111999000033	11HR045047T000175	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.
Tranzit - NCTS odlazak	Pušteno u tranzit	6128049164111999000032	11HR045047T000174	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.
Tranzit - NCTS odlazak	Pušteno u tranzit	6128049164111999000031	11HR045047T000172	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.
	Prihvaćeno	6128049164111999000030	11HR045047T000171	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.
	Prihvaćeno	6128049164111999000029	11HR045047T000170	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.
	Pušteno u tranzit	6128049164111999000028	11HR045047T000168	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.
	Pušteno u tranzit	6128049164111999000027	11HR045047T000167	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.
	Pušteno u tranzit	6128049164111999000026	11HR045047T000166	8.6.2011	ZG2222BB	1.000,00	HR	CN	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.

Slika 4. Aplikacijski modul NCTS Otpreme

Izvor: <http://www.anada.hr/NCTSupute.pdf> , str. 8

Novo: upisujemo novu deklaraciju – na izbor imamo slijedeće mogućnosti:

- Prazan dokument **F5** otvaramo novi dokument
- Kloniraj **Ctrl+F5** podatke iz odabrane (označene) deklaracije prenesemo u novi dokument
- Unos iz XML datoteke novi dokument napravimo na osnovi pripremljenih podataka
- Prijenos podataka **Shift+F5** novi dokument napravimo na osnovi podataka prenesenih iz drugih aplikacija –

Uredi:

- odabranu (označenu) deklaraciju možemo pregledati i popraviti/doraditi.

Kloniraj:

- iz odabrane (označene) deklaracije prenesemo podatke u novu deklaraciju

Briši:

- brisanje deklaracije

Zaračunaj:

- "obračunamo" izradu deklaracije - izdamo račun (ili. obračunski list)

Ispiši:

- ispis deklaracije STVL/FORM A, STVL/FORM A-alternativni ispis, STVL/FORM pomoćni postupak
- ispis potvrde za preuzimanje dokumenata

- pregled opterećenja garancije
- pregled nerazduženih deklaracija

G2B: elektronska izmjena podataka s CURH (pregled naredbi, koji se upotrebljavaju pri otpremi)

Pošalji u G2B	F8	odabranu označenu deklaraciju pošaljemo u G2B
G2B status		pregledamo rezultate
G2B Osvježi status	Ctrl+S	provjerimo status (stanje) deklaracije
Storno G2B	Ctrl+F10	storniramo G2B status (npr. odbijeno)
Poništenje deklaracije		IE014 - zahtijevamo poništenje predane deklaracije (koja ima MRN ¹⁵ broj!)
Zahtjev za puštanje		IE054 - zahtijevamo puštanje predane deklaracije u provoz
Ručno zaključi	F9	upišemo podatke o zaključku provoza (samo kod predanih deklaracija; za koje nismo dobili poruku o zaključivanju provoza) –

Pomoćni postupak: pomoćni postupak ("fallback procedure") na otpremnoj carinarnici je izvedba proвозnog postupka upotrebljavajući papirnate dokumente.

MRN: provjeravanje statusa proвозne pošiljke (»praćenje« MRN broja na serveru EU; funkcionira samo za pošiljke, za koje se proвозni postupak, koji je započet u jednoj državi članici, završava u drugoj državi članici)

Vrste proвозnih deklaracija:

- **T1** - vanjski skupni proвоз: je osnovni proвозni postupak EU, obično se koristi za stranu robu. Vanjski skupni proвоз omogućuje kretanje od jednog do drugoga kraja unutar istog carinskog područja: omogućuje odlaganje plaćanja carinskih davanja dok roba ne pristigne do odredišne carinarnice u EU. Pravilo: vanjski skupni postupak nije dozvoljen, ako se roba kreće preko treće države, ali se može izvesti u slučaju, da se proвоз odvija cijelo vrijeme na osnovi jedinstvenog proвозnoga dokumenta koji je izdan u EU i postupak se u trećoj državi privremeno prekine. Pri izlasku iz EU je potrebno podnijeti obavijest o prelasku granice i pri ponovnom ulasku u EU taj dokument ponovo podnijeti. U određenim slučajevima je vanjski skupni proвоз obavezan također za robu EU, koja će biti izvezena u države EFTE ili preko država EFTE. Na primjer, kad izvoz određene robe mora biti službeno nadziran (npr. izvozna kompenzacija). U tim slučajevima je uvođenje

¹⁵ MRN broj (Movement Reference Number) – jedinstveni referentni broj provoza

vanjskog proвозnog postupka obavezno. Ako se ta roba izvozi preko drugih država EU, za potrebe nadzora upotrebljava se T5.

- **T2,T2F** - unutarnji skupni proвоз: upotrebljava se za robu EU kada je ista poslana s jednog kraja, na području EU, na drugi preko trećih država, obično preko država EFTE, a da pritom roba ne izgubi status domaće robe. Taj proвозni postupak nije obavezan, iako se preporučuje da se zadrži status robe. Treća područja određuje 6. smjernica EU ili direktiva 77/388/EEC. Iako su ta područja dio carinskog područja EU, za njih vrijede posebni režimi obračuna davanja i trošarina. Zbog osiguranja nadzora davanja za robu koja je poslana na ta područja, provodi se unutarnji proвозni postupak EU (T2F) ili se priloži dokument za dokazivanje statusa robe (s oznakom T2LF).
- **TIR**: upotrebljava se za nadzor izvođenja proвозnih postupaka s TIR karnetom između dvije carinske ispostave na području EU (služi za zaključivanje postupaka). U ostalim državama potpisnicama Konvencije TIR proвозni postupak se i dalje provodi u papirnatom obliku s TIR karnetom.

U obrasce (Slika 5 i 6) je potrebno unijeti podatke od lokacije korisnika, LRN¹⁶, vrste deklaracije, zemlje otpreme i dopreme sve do primateljeve šifre.

¹⁶ LRN-Jedinstveni broj deklaracije (ispunjava sama aplikacija; npr. HR12345678A20040000001)

NCTS - IE015

Glava 1/2 | Glava 2/2 | Sigurnosni podaci | Postavke | Ostalo

Lokacija	1 - 01 - Trinjet_Lj	LRN:	61280491641 11 999000033
Deklaracija	T1	Ukupan broj stavki	1
Zemlja otpreme	CN	Broj koleta	16
Zemlja odredišta	HR	Bruto masa u kg.	1000
Vr. prometa u unutrašnjosti	3	Indikator kontejnera	0 - Ne
Vrsta prometa na granici	3	Carinarnica otpreme	HR HR045047 - Rijeka, luka
Registracija u odlasku/Drž	ZG2222BB HR	Odredišna carinarnica	HR HR041114 - Jankomir - Zagreb
Pri. sr. pri prijelazu granice /Drž	ZG2222BB HR	Glavni obveznik	004580 - DUPIN IV d.o.o.
Posiljatelj		naziv	DUPIN IV d.o.o.
naziv	POŠILJATELJ	adresa	Vodovodna 13
adresa	TIENANMEN	poštanski broj, mjesto	53291 NOVALJA
poštanski broj, mjesto	2112345 PEKING	država, TIN	HR HR02832607050 PROVJERA
država, TIN	CN PROVJERA	ID nositelja TIR-a	
Primateľ šifra	004579 - IRA KRATKI NAZIV D.O.O.	Deklarant/zastupnik	001 - Podlogar Jože
naziv	IRA KRATKI NAZIV D.O.O.	ime, funkcija	Podlogar Deklarant
adresa	PALJETKOVA 12	Mjesto	RIJEKA
poštanski broj, mjesto	10000 ZAGREB	Datum	8.6.2011
država, TIN	HR HR80841318968 PROVJERA		
Ovlašteni primatelj			

Slika 5. Unos glave obrasca NCTS 1/2
Izvor: <http://www.anada.hr/NCTSUpute.pdf>, str. 10

NCTS - IE015

Glava 1/2 | Glava 2/2 | Sigurnosni podaci | Postavke | Ostalo

V. Broj	08HR0110020078077	Drugi broj		EC?	0	Umetni	Izbrisi
Tipovi garancije	1	Ne EC?	<No data to display>				
Broj jamstva (GRN)	08HR0110020078077	Ogran. valjanosti izvan EU					
Druge oznake jamstva							
Šifra pristupa	III						
Mogući dug	EUR						
Ogran. valjanosti u EU	0 - Ne						
Pojednost. procedura	☒ Rezultati kontrole A3	Drugo carinsko mjesto					
Rok isporuke	8 16.6.2011						
Dogovoreno robno mjesto	P02/11002/10/0004						
Oznaka pečata	HR553	Ured	Br. ...	Datum	Čas	Umetni	Izbrisi
Oznaka	HR553	Provozna carina	<No data to display>				
Broj	1	Čas prihoda	0	00:00			

Spremi | Odustani

Slika 6. Unos glave obrasca NCTS 2/2
Izvor: <http://www.anada.hr/NCTSUpute.pdf>, str. 11

Za robu, koja ulazi na carinsko područje Unije potrebno je unaprijed priložiti elektronsku carinsku deklaraciju. Kada roba ulazi u okviru provoznog postupka, za robu možemo:

- napraviti NCTS carinsku deklaraciju, koja sadrži potrebne sigurnosne podatke
- prvo napraviti ECS uvoznju carinsku deklaraciju, kad roba stigne na ulaznu carinarnicu pa zatim i NCTS carinsku deklaraciju (u tom slučaju unos sigurnosnih podataka u NCTS deklaraciju nije potreban)

Deklaraciju koja sadrži sigurnosne podatke potrebno je prikazati ulaznoj carinarnici pravovremeno (prije utvrđenog dolaska robe) i za sve robe koje ulaze – također i za robu, koja je inače smještena na prijevoznim sredstvu, ali ta roba nije namijenjena istovaru na ulaznoj carinarnici, ili ta roba nije namijenjena za ulazak u Uniju (mjesto istovara nije u EU). Slično vrijedi za robu, koja napušta carinsko područje Unije:

- pri izlasku je potrebno unaprijed priložiti elektronsku carinsku deklaraciju.

Kada roba izlazi u okviru provoznoga postupka, za robu možemo:

- na otpremnoj carinarnici napraviti NCTS carinsku deklaraciju, koja sadrži sve potrebne sigurnosne podatke i roba s tom deklaracijom bit će upućena otpremnoj carinarnici
- prvo napraviti NCTS carinsku deklaraciju pri dolasku robe na otpremnu carinarnicu, pa se na izlaznoj ispostavi priloži i ICS izvoznju carinsku deklaraciju (u tom slučaju unos sigurnosnih podataka u NCTS deklaraciju nije potreban).

Za kretanje robe u postupku provoza unutar carinskog područja Unije unos sigurnosnih podataka (Slika 7) nije potreban. Na slici 8 je vidljiv daljnji unos stavki obrasca NCTS-a.

NCTS - IE015

Glava 1/2 | Glava 2/2 | Sigurnosni podaci | Postavke | Ostalo

Upisani sigurnosni podaci: ☐ Da ☐ Ne

Referentni broj prijevoza: 343434

Jedinstvena referentna oznaka pošte: 343434

Pošiljatelj (sigurnost)

Naziv: POŠILJATELJ

Adresa: TIENANMEN

Pošanski broj, mjesto: 2112345 PEKING

država, TIN: CN

Primalac (sigurnost)

Naziv: IRA KRATKI NAZIV D.O.O.

Adresa: PALJETKOVA 12

Pošanski broj, mjesto: 10000 ZAGREB

država, TIN: HR

Prijevoznik: 100151

Naziv: IRA KRATKI NAZIV D.O.O.

Adresa: PALJETKOVA 12

Pošanski broj, mjesto: 10000 ZAGREB

država, TIN: HR

Pokazatelj posebnih okolnosti: C - Cestovni prijevoz

Način plaćanja troškova prijevoza: D - Drugo

Mjesto utovara: KR

Šifra mjesta istovara: RI

Države kroz koje prolazi teret: Pogledaj prilog (3)
HR
BA
HR

Slika 7. Unos sigurnosnih podataka

Izvor: <http://www.anada.hr/NCTSupute.pdf>, str. 15

NCTS - IE015

Glava 1/2 | Glava 2/2 | Sigurnosni podaci | Postavke | Ostalo

Zap. broj Opis robe Bruto masa u kg

001 SCENARIJ 8 - KIŠOBRANI 1.000,000 kg

Redni broj stavke: 1

Tarifna oznaka:

Deklaracija:

Opis robe: SCENARIJ 8 - KIŠOBRANI

Bruto masa u kg: 1000

Neto masa: 950

Zemlja otpreme:

Zemlja odredišta:

Pošiljatelj

naziv:

adresa:

poštanski broj, mjesto:

država, TIN:

Primalac

naziv:

adresa:

poštanski broj, mjesto:

država, TIN:

Prethodna isprava | Priloženi dokumenti/uvjerenja | Posebne napomene | Kontejneri | Pakiranja | Dod. šifra za osjetljivu robu | Sigurnosni podatci 1 | Sig

Vrsta	Broj	Oznake i broj koleta	Broj k...
CT	16	brez oznak	

Vrsta:

Broj: 16

Oznaka: brez oznak

Broj komada:

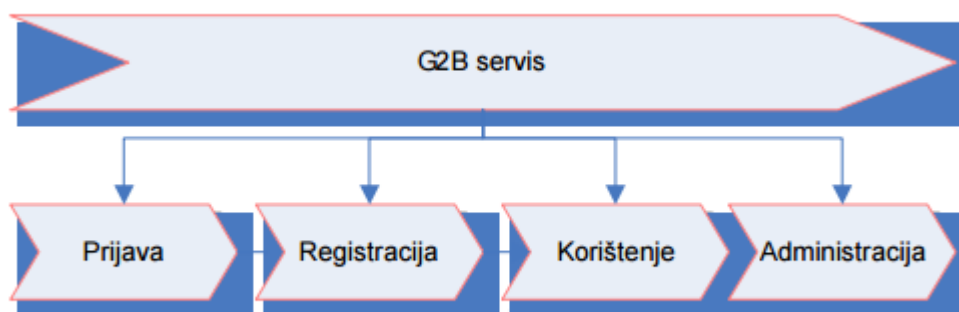
Slika 8. Unos stavki obrasca NCTS

Izvor: <http://www.anada.hr/NCTSupute.pdf>, str. 17

6.2 G2Bsustav

Za komunikaciju sa sustavima gospodarstvenika (Tradera) koristi se standardni G2Bservis koji je dio zajedničke infrastrukture informacijskog sustava Carinske Uprave RH (skraćeno IS CURH) zadužen za poslovnu integraciju IS CURH sa poslovnim aplikacijama gospodarstvenikana principima razmjene poslovnih poruka. G2Bservis je tehnološki realiziran kao web servis (SOAP/HTTPS) dostupan preko interneta.

Iz perspektive G2B servisa procese možemo podijeliti u četiri grupe kako je to prikazano na slici 6.

Slika 9. Proces G2B servisa

Izvor:

[file:///C:/Users/movukasovic/Downloads/Op%C4%87e_tehni%C4%8Dke_G2B_upute_za_korisnike%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/movukasovic/Downloads/Op%C4%87e_tehni%C4%8Dke_G2B_upute_za_korisnike%20(1).pdf), str 5

6.2.1 Preduvjeti za korištenje G2B servisa

Osnovni preduvjet kojeg gospodarstvenik mora osigurati prije nego krene u postupak registracije carinskih G2B usluga je osigurati digitalne certifikate i to:

- Osigurati pristupni certifikat (FINA poslovni normalizirani certifikat¹⁷) za osobu koja će predstavljati administratora tvrtke glede ovlaštenja za G2B usluge.
- Osigurati pristupne certifikate za potrebe pristupa gospodarstvenikove aplikacije carinskoj G2B usluzi. Ako se radi o samostojećoj aplikaciji tada je pretpostavka da se

¹⁷Svi navedni certifikati trebaju biti izdani od ovlaštenog davatelja usluga certificiranja. Trenutno je jedini ovlašteni davatelj usluga certificiranja FINA.

koriste osobni pristupni certifikati (FINA poslovni normalizirani certifikat), odnosno ako gospodarstvenik koristi tzv. "klijent-server" arhitekturu (gdje serverska komponenta pristupa G2B usluzi) pretpostavka je da se koriste pristupni aplikacijski certifikati (FINA certifikat za servise/aplikacije).

- Osigurati potpisni certifikat za potrebe naprednog elektroničkog potpisa dokumenata koji se razmjenjuju preko G2B usluge (FINA poslovni kvalificirani certifikat). Ovaj preduvjet vrijedi za podsustave u kojima je obvezna uporaba naprednog elektroničkog potpisa.

Za korištenje G2B usluga potrebno je posjedovati aplikaciju koja je usklađena sa poslovnim i tehničkim pravilima odabranog(-ih) carinskog(-ih) podsustava (NCTS, Intrastat, ECS,...). Podaci o G2B-u statusu za pojedinačnu proвозnu pošiljku se ispisuju u stupcu Status. Stupac Status sadrži podatke o trenutnom stanju, u kojem se nalazi ta proвозna pošiljka (npr. Kontrola – pošiljka čeka na carinski pregled, pušteno u proвоз – pošiljka može biti puštena u proвоз, zaključeno – roba je bila podnesena na određenoj carinarnici, postupak proвозa je zaključan). Podaci o statusu pošiljke se ispisuju "automatski" (gumb Osvježi) prema elektronskim porukama sustava NCTS.

Ako se upiše nova proвозna deklaracija, deklaracija će posjedovati status 0 (prazno): znači, da je deklaracija u pripremi. Bilo koji podatak u deklaraciji može se mijenjati, dodavati, brisati. Deklaracija se može kompletno poništiti/obrisati.

6.2.2 Korištenje G2B sustava

U G2B razmjeni dokumenata inicijator komunikacije je uvijek gospodarstvenik bez obzira da li se radi o slanju dokumenata od gospodarstvenika prema IS CU (Slika 7) ili obratno.

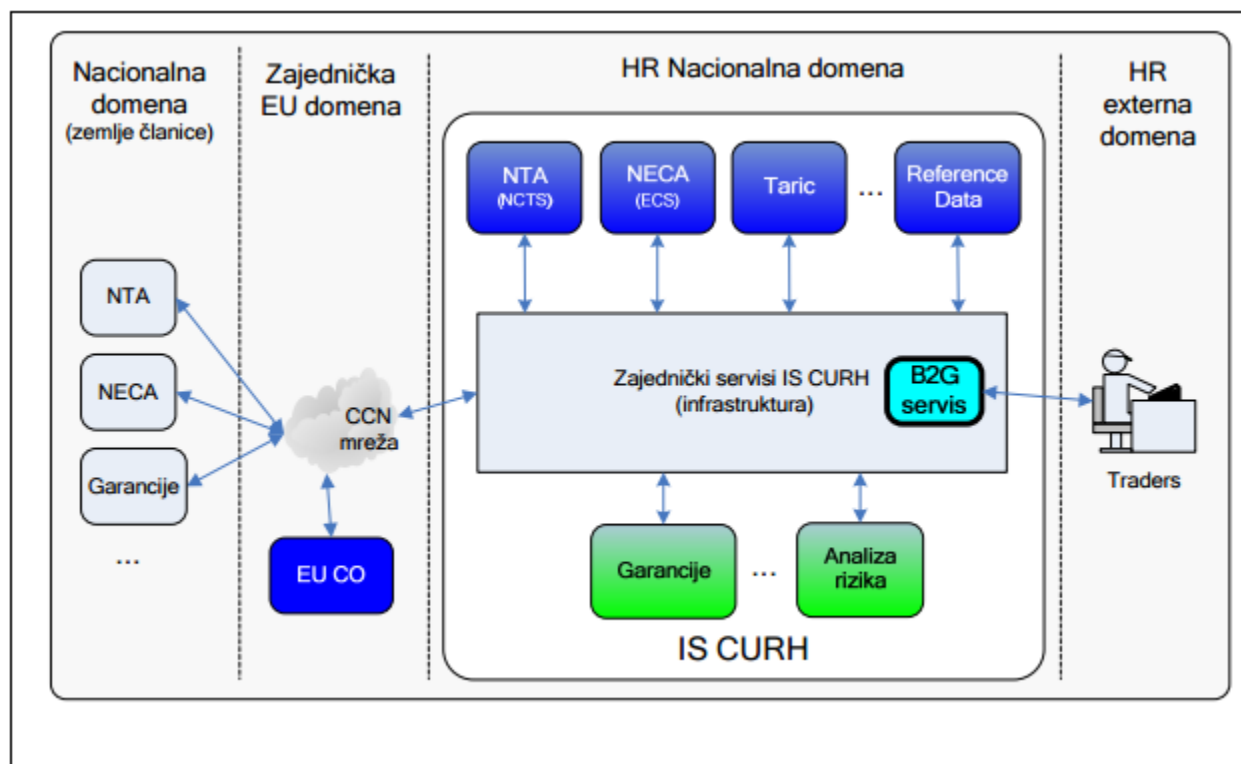
Prilikom razmjene, poslovni dokument se smješta unutar tzv. G2Bdokumenta koji pored poslovnih podataka, nosi pripadajuće meta podatke i elektronički potpis.

Nakon zaprimanja elektronički potpisanog G2B dokumenta G2B servis će ga ovjeriti vlastitim (carinskim) elektroničkim potpisom i vratiti gospodarstveniku kao potvrdu o uspješnom zaprimanju.

Kod slanja dokumenata od IS CU prema gospodarstveniku koristi se "pull" pristup što znači da se dokumenti namijenjeni za određenog gospodarstvenika isporučuju u njegov "poštanski

sandučić", a gospodarstvenik je dužan periodički provjeravati sadržaj svog "poštanskog sandučića".

Dokumenti koji se razmjenjuju mogu biti u različitim formatima (XML, PDF, Word, ZIP,...) i G2B servis neće provjeravati niti mijenjati njihov sadržaj. Na slici (Slika 10) dolje je prikazana pozicija G2Bservisa u cjelokupnoj okolini IS CURH.

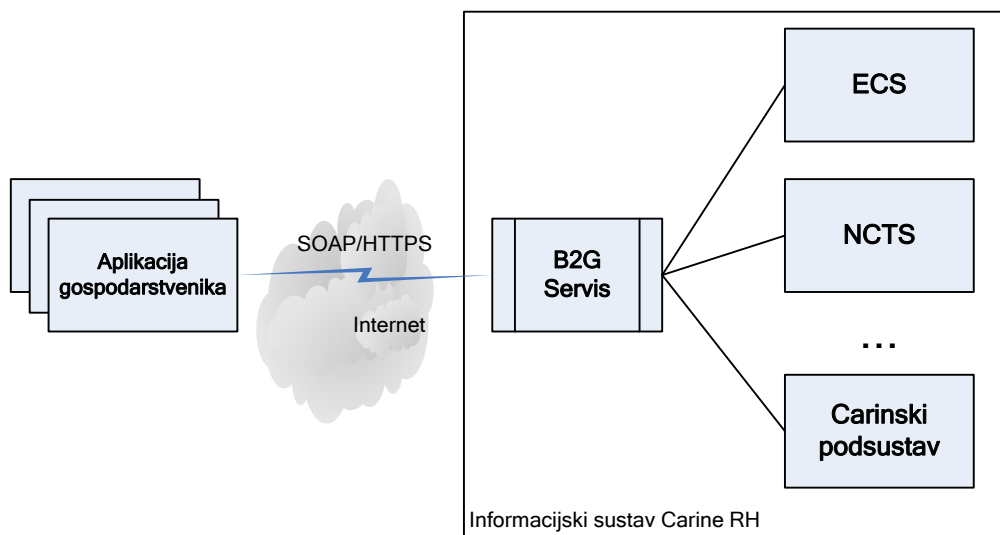

Slika 10. Pozicija B2G servisa u cjelokupnoj okolini IS CURH

Izvor: http://www.carina.hr/e_carina/G2B.aspx

Pored G2BServisa razvijena je prateća web aplikacija za potrebe administracije korisnika servisa. Osnovna svrha ove aplikacije je da gospodarstvenici sami mogu upravljati sa ovlastima svojih zaposlenika i ovlaštenika.

Na slici 11 prikazan je odnos aplikacija gospodarstvenika prema G2BServisu i carinskim poslovnim podsustavima:

Slika 11 Odnos aplikacija gospodarstvenika prema G2B Servisu i carinskim poslovnim podsustavima

Izvor: http://www.carina.hr/e_carina/NCTSArhiva.aspx, NCTS Uputa za gospodarstvenike 4.0, str.289

7 ZAKLJUČAK

U ovom radu smo dali naglasak na proučavanja Carinskog sustava kao i sam proces carinjenja robe prilikom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Carinska uprava je s ciljem olakšavanja i ubrzavanja provođenja carinskih postupaka ponudila sudionicima u carinskim postupcima mogućnost podnošenja carinskih deklaracija u početku na magnetnom mediju, a s primjenom JCD-a kao carinske deklaracije vrlo brzo i putem interneta. Danas je gotovo nezamislivo da se carinske deklaracije podnose na neki drugi način osim internetom.

Daljnijim unapređenjem i razvojem,elektroničko poslovanje, odnosno poslovanje bez papira ulazi postepeno u svakodnevni život, kako u javnom sektoru usluga građanima, a naročito u poslovanje tvrtki međusobno ili s državom, tako se i Carinska uprava uključila u te procese s projektom NCTS (New ComputerisedTransitSystem) - novi kompjuterizirani provozni postupak. NCTS je informatički sustav za provođenje provoznog postupka bez papira, na bazi elektroničkih poruka a osnovni cilj mu je ubrzanje i olakšavanje provođenja provoznog postupka, te sprječavanje krijumčarenja i nelegalne trgovine

Najvažnija izravna korist carinske unije postupno je ukidanje granične kontrole prema EU-u što podrazumijeva uštedu vremena i troškova kontrole, administrativne procedure špedicije i carinjenja te se ubrzava i pojeftinjuje protok osoba i roba. Posredni je učinak ukidanja granične kontrole i znatno veći jer su smanjenje transakcijskih troškova i percepcija Hrvatske kao stabilnog i sigurnog partnera u Uniji velik poticaj za zaključenje čvrstih poslovnih i vlasničkih prekograničnih veza između poduzetnika

Gospodarstvenicima korištenjem NCTS sustava znatno je olakšan proces carinjenja robe, odnosno sama razmjena podataka i informacija o konkretnim provoznim postupku, te su tako pravodobno obaviješteni o tijeku tog postupka. S druge strane CURH podatke o svim provoznim postupcima preko elektroničkih poruka puno lakše razmjenjuje sa ostalim europskim carinskim administracijama i tako omogućuje neprekinuto i nesmetano kretanje pošiljaka od mjesta otpreme do odredišta što je od velike važnosti za samog špeditera kao i za nalogodavatelja.

LITERATURA

- [1] Pomorsko i opće prometno pravo, www.pravos.hr/pomorsko/seminar_teme.htm - 10k, 11.05.2008.
- [2] Zelenika, R.: Špediterovo pravo, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2001.
- [3] Zelenika, R.: Međunarodna špedicija, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka, 1996.
- [4] Prof. dr. sc. Ivaković Č., Dr. sc. Stanković R., Prof. dr. sc. Šafran M.: Špedicija i Logistički procesi, Zagreb 2010.
- [5] Zelenika, R.: Temelji logističke špedicije, knjiga prva, Ekonomski fakultet, Rijeka, 2005
- [6] Narodne novine, br.78, 1999.
- [7] Narodne novine, br. 61, 2000.
- [8] Narodne novine, br. 144, 1999.
- [9] Narodne novine, br. 147, 1999.
- [10] <http://www.carina.hr/>
- [11] <http://mvep.hr>, 05.02.2012.
- [12] Vizjak, A.: Gospodarske koristi od suradnje Republike Hrvatske i Europske unije, ozvorni znanstveni rad, Opatija, 2001.
- [13] <http://hrcak.srce.hr/>
- [14] [http://e-student.fpz.hr/Predmeti/S/Spedicija_\(3\)/Materijali/Carinski_sustav_RH_-_NCTS.pdf](http://e-student.fpz.hr/Predmeti/S/Spedicija_(3)/Materijali/Carinski_sustav_RH_-_NCTS.pdf)
- [15] <http://e-lib.efst.hr/2013/6030154.pdf>
- [16] Izvješće o ispunjenju obaveza iz poglavlja 29. Carinska unija, Zagreb, 2008.

TABLICE

Tablica 1. Prikaz poslova međunarodnog špeditera

POPIS SLIKA

Slika 1. Ustroj Carinski uprave Republike Hrvatske

Slika 2. Shema IE poruka koje se razmjenjuju između sudionika postupka

Slika 3. Primjer pečata, (dimenzije 26x59 mm) u crvenoj boji

Slika 4. Aplikacijski modul NCTS Otpreme

Slika 5. Unos glave obrasca NCTS 1/2

Slika 6. Unos glave obrasca NCTS 2/2

Slika 7. Unos sigurnosnih podataka

Slika 8. Unos stavki obrasca NCTS

Slika 9. Proces G2B servisa

Slika 10. Pozicija G2B servisa u cjelokupnoj okolini IS CURH

Slika 11. Odnos aplikacija gospodarstvenika prema B2G Servisu i carinskim poslovnim podsustavima

POPIS KRATICA

CURH – Carinska uprava Republike Hrvatske

JCD – Jedinstvena carinska deklaracija

NCTS - New Computerised Transit System - Novi kompjuterizirani provozni sustav

GATT - General Agreement on Tariffs and Trade

FRN broj - Fallback Register Number

WCO - World Customs Organisation

WTO - World Trade Organisation

MRN broj - (Movement Reference Number) – jedinstveni referentni broj provoza

LRN- Jedinstveni broj deklaracije (ispunjava sama aplikacija; npr. HR12345678A20040000001)

GATT-a - General agreement on tariffs and trade